

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA**

Ilona Virmauskienė

**ŠVIETIMO PAGALBOS ŠEIMOMS, AUGINANČIOMS
VAIKUS IKI 7 METŲ VERTINIMAS IR TOBULINIMO
GALIMYBĖS ŠIAULIŲ MIESTE**

Magistro darbas
Socialiniai mokslai, vadyba ir verslo administravimas (03S1)

Šiauliai, 2010

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA

Ilona Virmauskienė

**ŠVIETIMO PAGALBOS ŠEIMOMS, AUGINANČIOMS
VAIKUS IKI 7 METŲ VERTINIMAS IR TOBULINIMO
GALIMYBĖS ŠIAULIŲ MIESTE**

Magistro darbas
Socialiniai mokslai, vadyba ir verslo administravimas (03S1)

Teigiu, kad magistro studijų baigiamasis darbas, kurį teikiu vadybos studijų programos magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas:

Magistro darbo autorius
(vardas, pavardė, parašas)

Vadovas
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Recenzentas
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

SANTRAUKA

Ilona Virmauskienė. **švietimo pagalbos šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų vertinimas ir tobulinimo galimybės šiaulių mieste. Magistro darbas.**

Mokslinio darbo vadovė doc. dr. Aušra Kazlauskienė. Šiaulių universitetas. Vadybos katedra – Šiauliai, 2009.

Magistro darbe yra išanalizuoti ir susisteminti įvairūs moklinės literatūros šaltiniai apie švietimo pagalbos šeimoms auginančioms vaikus iki 7 metų. Darbe išanalizuotos ikimokyklinės įstaigos galimybės organizuojant tėvų švietimą, remiantis tėvų nuomone. Taip pat surinkta informacija apie tėvų švietimo formas Šiaulių ikimokyklinėse įstaigose. Apžvelgta „Šiaulių krašto“ laikraščių tematika, tėvų auginančių vaikus iki 7 metų švietimo klausimais (2008-2009). Pasitvirtino darbo hipotezė, kad tėvai skiria permažai dėmesio švietimui ir bendradarbiavimui su grupėje dirbančiu pedagogu. Taip pat išaiškėjo, kad pedagogai naudoja įprastas švietimo formas ikimokyklinėse ir priešmokyklinėse ugdymo grupėse.

ABSTRACT

Ilona Virmauskienė. **Education Assistance for Families Having Children Under 7 Evaluation and Improvement Possibilities In Siauliai City.**

Leader of the scientific research Dr. Aušra Kazlauskienė. Šiauliai University. Faculty of Education – Šiauliai, 2009.

The Master paper analyses and systematises different scientific literature on educational assistance for families having children under 7years old. The paper explores arranging of the pre-school possibilities according to the parents opinion. Information on parents education forms in the pre-school institution is being collected. Moreover, topics on educational issues on parents having children under 7 years old relieved by Šiauliai Kraštas newsletter (2008-2009). Hypothesis is being approved that parents pay too little attention to education and co-operation with pre-school teachers. It explores also that pedagogues use ordinary educational forms in the pre-school groups aged from 1 to 6 and from 6 to 7.

TURINYS

Įvadas.....	5
I. TEORINIAI PROBLEMOS AIŠKINIMAI	8
1. Socialiniai – edukaciniai pokyčiai ikimokykliniame ugdyme.....	8
2. ŠVIETIMO PAGALBOS ŠEIMOMS PATIRTIS UŽSIENYJE.....	11
2.1. Slovėnijos ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas.....	11
2.2 Švedijos ikimokyklinis ugdymas.....	12
3. ŠVIETIMO PAGALBOS ŠEIMOMS PATIRTIS LIETUVOJE.....	15
3.1 Švietimo pagalbos sampratos aiškinimas.....	15
3.2 Švietimo pagalbos šeimoms reglamentuojančių dokumentų analizė.....	17
3.3. Tėvų švietimo formos.....	20
3.3.1. Šeimos pažinimas.....	21
3.3.2. Informaciniai ir perspektyvų numatymo susirinkimai.....	24
3.3.3. Atvirų durų dienos.....	25
3.3.4. Disputai.....	25
3.3.5. Pozityvūs santykiai su tėvais.....	25
4. ŠVIETIMO PAGALBOS PASLAUGŲ ĮVAIROVĖ LIETUVOJE.....	27
II. TYRIMO METODOLOGIJA IR METODIKA	29
2.1. Tyrimo metodologija.....	29
2.2. Tyrimo metodika.....	30
III. TYRIMO REZULTATAI IR ANALIZĖ	32
3,1 Tyrimo imties charakteristika.....	32
3.2 Tėvų nuomonė ir poreikiai švietimo organizavimo klausimais ikimokyklinėje įstaigoje.....	35
3.3 Šiaulių ikimokyklinėse įstaigose naudojamos tėvų švietimo formos.....	44
3.4 Švietimo pagalba šeimoms, spaudos analizės pagrindu.....	46
IŠVADOS	48
REKOMENDACIJOS	50
LITERATŪRA	51
PRIEDAI	54

Ivadas

Temos aktualumas ir problema. Vaiko ugdymas prasideda šeimoje, todėl šeima turi didžiausią įtaką vaikui ir yra svarbiausias jo ugdytojas. Šeima yra pirmoji vaiko mokykla ir nuo jos priklauso vaiko fizinė, emocinė gerovė, geras vaiko (Z.Bajorūnas 1997) .

J. Reingardė ir kt. (2008) tyrime „Šeimos instituto stiprinimas: poreikiai ir galimybės“ teigia, kad „šeimai palanki aplinka yra tokia aplinka, kuri skatina susilaukti daugiau vaikų, ji apima tiek makro lygmens pokyčius, įvairius teisinius instrumentus palengvinančius šeimoms apsispręsti auginti vaikus, tiek mezo lygmens pokyčius – įvairių šeimų palaikančių intencijų atsiradimą, tiek artimiausią aplinką, vadinamąjį mikro lygmenį, kuriame šeimų apsisprendimą auginti vaikus lemia artimiausios aplinkos požiūris bei parama“. Šiuo darbu siekiama išskirti tėvų, auginančių vaikus iki 7 metų švietimo vertinimą ikimokyklinėje įstaigoje.

Išskirti du ikimokyklinio ugdymo atsiradimo ir kaitos aspektai:

- kaip pagalbos vaikui ir šeimos forma;
- kaip švietimo sistemos dalis;

Lietuvai atgavus nepriklausomybę grįžtama prie tradicinių šeimos vertybių, šeimai priskiriant pagrindinį ugdytojo vaidmenį. Svarbiausiuose švietimo reformos dokumentuose ikimokyklinis ugdymas traktuojamas kaip pagalbos šeimai forma, kartu kaip pirmoji vieningos švietimos sistemos pakopa.

A. Juodaitytė (2003) teigia, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigos stiprėja kaip organizacijos, teikiančios visuomenei ir jos bendruomenės grupėms kokybiškas suaugusiųjų švietimo bei vaikų ugdymo paslaugas. Todėl siekiama, jog šios įstaigos būtų patrauklios tiek tėvams, tiek vaikams. Plėtojamos socialinės – kultūrinės ikimokyklinių įstaigų funkcijas teritorinėje bendruomenėje, taikomi naujausi demokratinio valdymo principai.

Kaip minima, Europos Sąjungos darnaus vystymosi strategijoje, švietimas gali prisidėti prie didesnės socialinės sanglaudos ir gerovės investuojant į socialinį kapitalą ir užtikrinant vienodas galimybes dalyvauti siekiant didesnio informuotumo ir tarpusavio priklausomybės supratimo. Valstybinės švietimo strategijoje 2003-2012 metų nuostatose, įgyvendinimo priemonėse 12 punkte minima: tam, kad būtų užtikrinamas švietimo plėtotės prieinamumas, tęstinumas ir socialinis teisingumas siekiama sukurti šeimų pedagoginio informavimo ir konsultavimo sistema; išplėčiamos ikimokyklinio ugdymo paslaugos. Ikimokyklinis ugdymas visų pirma atveriamas socialinę atskirtį patiriantiems ir socialinės rizikos vaikams; sukuriama ir išplėtojama visuotinio priešmokyklinio ugdymo sistema; pradedama teikti kryptinga pedagoginė, kultūrinė parama vaikams auginančioms šeimoms.

Apie švietimo pagalbą tėvams auginantiems vaikus iki 7 metų nagrinėjo ir atliko tyrimus: Juodaitytė (2008) kartu su kitais mokslininkais nagrinėjo „Gyventojų informavimo apie ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo būklę ir patirtį“, kuris išryškino švietimo pagalbos prieinamumą ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme. O. Monkevičienė ir kt. (2008) „Ikimokyklinio ugdymo įvairovė: esama situacija ir visuomenės lūkesčiai“ atskleidė su ikimokykliniu ugdymu susijusių paslaugų įvairovę ir poreikį. Sociologijos ir politikos skyrius (2008) atliko tyrimą - „Švietimo pagalba šeimoms, turinčioms 1-6 metų vaikus“. Buvo išnagrinėta švietimo pagalbos situacija Lietuvoje, išryškintas tėvų, globėjų, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų nuostatos dėl teikiamų švietimo paslaugų aktualumo, prienamumo ir reikalingumo. Taip pat mokslininkų grupė atliko tyrimą (2006) „Švietimo pagalba šeimoms, auginančioms ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikus“. Šiame tyrime siekiama užfiksuoti, kas teikia švietimo pagalbą ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikui, ir atskleisti, kas finansuoja švietimo pagalbą šeimai. Tyrimas atskleidė, kad švietimo pagalba preinamesnė ikimokyklinės įstaigas lankantiems vaikams ir jų šeimoms.

Apibendrinus tyrimų gautus rezultatus išryškėjo, kad tėvai negalėtų išsiversti be švietimo pagalbos paslaugų, tačiau kiek svarbi jų šeimai švietimo pagalba negali pasakyti. Atskleista, kad tėvai nėra pakankamai susipažinę su „švietimo pagalbos“ sąvoka.

Per tyrimų analizę remiantis pedagogų ir tėvų nuomonėmis išryškėjo nuomonių skirtumai: pedagogai, kaip švietimo pagalbos teikėjai, teigia kad teikiama informacija vaikų ugdymo klausimais visiškai pateisina tėvų lūkesčius. Tačiau tėvai, kaip švietimo paslaugų vartotojai nėra tikri ar jų lūkesčiai patenkinami. Pedagogų nuomonė apie tėvų informavimą yra geresnė nei pačių tėvų. Tačiau pedagogai ir tėvai norodo, kad pagrindinis informacijos gavimo vieta yra ikimokyklinė įstaiga. Šeimos poreikius labiausiai atitinka ikimokyklinių ugdymo pedagogų konsultacijos, informacinės paslaugos bei logopedo konsultacijos.

Apibendrinus Lietuvoje atliktus tyrimus, šeimos aspektu, galima būtų teigti, kad iki šiol daugiausia dėmesio buvo skiriama vaikų ugdymui šeimoje teorinių pagrindų ir praktinių priemonių analizei. Būtų tikslinga tirti vaikus auginančių šeimų poreikius su kitais visuomenės institutais, viena iš jų – švietimo sistema. Todėl atsižvelgiant į šias prielaidas, siekiama atskleisti tėvų švietimo vertinimo ir tobulinimo galimybes ikimokyklinėje įstaigoje.

Tyrimo objektas: švietimo pagalbos šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų vetinimo ir tobulinimo galimybės Šiaulių mieste.

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti ikimokyklinės įstaigos galimybes organizuojant tėvų švietimą

Tyrimo hipotezė – švietimo pagalba šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų vyksta nesistemiškai tiek macro lygiu (savivaldybės), tiek mezo (įstaigos), tiek micro (grupės) lygiais.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atlikti mokslinės lietuviškos analizę, kurios pagrindu bus išryškinti socialiniai-educaciniai pokyčiai ikimokykliniame, priešmokykliniame ugdyme, atskleistos švietimo pagalbos patirtys užsienyje ir Lietuvoje.
2. Išanalizuoti spaudos analizę - „Šiaulių kraštas“, „Šiaulių naujienos“ siekiant sužinoti kokiomis temomis yra šviečiami tėvai, auginantys vaikus iki 7 metų.
3. Aptarti apie galimą švietimo pagalbos šeimai būdus.
4. Išanalizuoti švietimo pagalbos šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų situaciją Šiaulių miesto ikimokyklinėse įstaigose ir pateikti vertinimo ir tobulinimo galimybes.

Tyrimo metodai.

- *Anketinė apklausa*, kurios pagrindu buvo nustatyta švietimo pagalbos šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų situaciją Šiaulių mieste (tėvų nuomonė).
- *Turinio (content) analizė*, kurios pagrindu buvo apibendrinta švietimo pagalbos šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų situaciją (įstaigos veiklos pagrindu).
- *Turinio (content) analizė*, kuri leido įvertinti apibendrinti švietimo pagalbos šeimoms situaciją medijų pagalba (spaudos analizės pagrindu 2006-2009 metais).

I. TEORINIAI PROBLEMOS AIŠKINIMAI

1. Socialiniai – edukaciniai pokyčiai ikimokykliniame ugdyme

Laikas nuo gimimo iki pradėdant lankyti mokyklą yra vaiko spartaus fizinio, psichinio, socialinio vystymosi laikotarpis. Tuomet atsiranda psichologiniai, kultūriniai dariniai, kurie žmogų išskiria iš kitų gyvų sistemų ir daro jį socialialine būtybe (D. T. Baranauskienė, 2002).

„Šiuolaikinio pasaulio kaita, spartus vaiko vystymasis keičia ikimokyklinio ugdymo sampratą, daro stiprią įtaką suaugusiųjų nuostatomis: 1) vaikas itin jautrus visiems sociumo pokyčiams, kasdien kelia naujas užduotis suaugusiesiems ir sau; 2) pažintinės galimybės itin didelės, nes vaikas žymiai lengviau negu suaugusysis pripranta prie didžiulio informacijos srauto; 3) vaikai kelia klausimus, kurie niekada suaugusiesiems nekyla, ir tėvai nepasirengę į juos atsakyti; 4) gretindami save vaikystėje ir dabarties vaiką, tėvai jaučiasi suglume; 5) vaikai tampa aktyvūs, savarankiški, todėl reiklūs suaugusiųjų atžvilgiu ir sunkiau auklėjami; 6) ugdytojas privalo nuolat vertinti vaikų poelgius, pažinti vaiką, pagrįstai ir racionaliai naudoti pedagoginio poveikio priemones bei būdus, sudaryti aplinką, skatinančią vaiko raidą; 7) vaiko statusas, vaikystės trukmė ir turinys kinta priklausomai nuo šeimos sociokultūros, pedagoginių sąlygų, aplinkos kaitos ir ugdymo: į bendrą amžiaus socialinę grupę vaikas atsineša įpročius ir gyvenimo stilių iš savo šeimos, o iš grupės perima kitų patirtį; kaip vaikui pavyks integruotis vaikų socialinėje grupėje, mokykloje, o paskui tautos visuomenėje priklauso nuo to, kokia jį supa ugdymo aplinka, kokią statusą jis įgaus tarp kitų asmenų savo vaikystės laikotarpiu ir kaip jį vėliau priims tikroji visuomenė“ (A. Juodaitytė 2004).

Siekiant užtikrinti kryptingą vaikų ugdymą būtina į ugdymo procesą įtraukti ir tėvus, nuosekliai juos informuojant. Atsižvelgiant į šiuolaikinio pasaulio kaitą, svarbu įvertinti teikiamos informacijos kokybę ir apibrėžti informacijos pobūdį ir sklaidą kiekvienam lygmeniui. Nes kiekvienu lygmeniu (ministerijos, savivaldybės, ugdymo institucijos) naudojami skirtingi informavimo būdai ir formos. Skirtingų lygių informacija skirtingiems visuomenės sluoksniams yra nevienodai aktuali. Tad išryškėja naujas pedagogo vaidmuo – būti tarpininku tarp šių institucijų perteikiant informaciją vartotojui – šeimai (A. Juodaitytė ir kt. 2008).

Tam, kad pedagogas sėkmingai tarpininkautų svarbu pažinti kiekvienos šeimos kultūrą ir pakviesti šeimą tapti vaiko ugdymo proceso dalyvėmis, lygiavertėmis partnerėmis (R. Sabaliauskienė, 2009). „Ieškant ugdymo vaikystėje ir socializacijos sąsajų, būtina atsakyti į klausimus, kaip plėtojami jų ryšiai konkrečiomis ugdymo sąlygomis, kai vaikas tampa mokymosi subjektu, kaip reikėtų derinti individualų socialinį vaiko patyrimą ir tuos mokymosi būdus, kuriuos vaikas yra perėmęs iš konkrachios, jam artimos aplinkos (šeima).“ (A. Juodaitytė 2003)

V. Glebuvinė ir kt. (1990) teigia, kad socialinė ugdymo funkcija – perduoti iš kartos į kartą žmonių sukauptą darbo, pažinimo ir socialinio bendravimo patirtį – įvairias žinias, mokėjimus, įgūdžius, dorovės ir elgesio normas. Tai dorovinė, darbinė, mokslinė, kultūrinė bei kita patirtis. Jos perdavimas ir lemia socialinį kartų perimamumą. Be ugdymo žmonija negalėtų egzistuoti ir žengti pažangos keliu.

Todėl ikimokyklinis ugdymas stengiasi reaguoti į visuomenėje vysktančius pasikeitimus ugdymui. Nauji socialiniai reikalavimai nukreipia ugdymo procesą papildyti naujomis didaktinėmis sistemomis. Skirtingose ikimokyklinio ugdymo plėtros etapuose buvo įtraukiama projektinė veikla, šeimos integracija į vaiko socialinių įgūdžių formavimo procesą ir kitos ikimokyklinukų ugdymo metodikos. (S. Neifachas 2008). Tad išryškėja, kad informacija turi turėti grįžtamąjį ryšį: visuomenei reikia suteikti galimybę klausti ir gauti atsakymus į savo klausimus. Grįžtamasis ryšys svarbus tiek informacijos gavėjui, tiek teikėjui, nes tik tada galima ieškoti būdų, kaip tobulinti informacijos sklaidos kelius ir turinį. (A. Juodaitytė ir kt. 2008).

S. Neifachas (2008) išskiria šiuos socialinius edukacinius pokyčius ikimokykliniame ugdyme:

- Ikimokyklinis ugdymas yra grindžiamas naująja švietimo filosofija, sisteminio mąstymo sąvokomis ir naująja visuomenės edukacine kultūra, kurioje ikimokyklinis vaikų ugdymas yra grindžiamas humanistine ideologija.
- Ikimokyklinio ugdymo, kaip švietimo sistemos grandies, pokyčiai turi įtakos mažų vaikų, kaip socialinės grupės, statusui visuomenėje, bei vaikystės periodo reikšmingumo suaugusio žmogaus tapsmui, o ypač tokiam jo socialiniam kontekstui kaip sąveika su aplinka stiprinti.
- Naujam mąstymui ikimokyklinio ugdymo srityje yra kur kas daugiau kliūčių nei kitose švietimo sistemos grandyse. Maži vaikai nuvertinami dėl savo amžiaus, tuo pačiu ir socialinės brandos. Todėl kartais pradedama abejoti dėl formalaus ugdymo ankstyvojoje vaikystėje galimybių, kartu nepakankamai gilinamasi ir į šių vaikų ugdymo filosofinį pagrindimą. Nuolat besikeičiančioje visuomenėje beveik nelieka socialinių grupių, kurios nebūtų suinteresuotos švietimu. Visuomenės kaitos esminiai socialiniai – edukaciniai procesai, jų suvokimas tampa reikšmingi tiek pedagogams tiek ir tėvams.
- Ikimokyklinėse įstaigose kuriama nauja, neformali aplinka, stiprinamas „natūralus“ vaiko įvaizdis, atsisakoma „adaptuoto“ - funkcinio vaiko sampratos. Įsivyravusios naujo vaiko, kaip bręstančio ir nuolat besikeičiančios žmogaus, edukacinės idėjos jo pažinimo procesus daro dar labiau sudėtingus.
- Ikimokyklinės ugdymo įstaigos stiprėja kaip organizacijos, teikiančios

visuomenei ir jos bendruomenės grupėms kokybiškas suaugusiųjų švietimo ir vaikų ugdymo paslaugas. Plėtojamos sociaklūtūrinės ikimokyklinių įstaigų funkcijos.

- Ryškėja dar viena ikimokyklinio ugdymo kaitos tendencija – orientacija į tęstinį vaikų ugdymą kitose švietimo sistemos grandyse.

Apibendrinus galima teigti, kad socialiniai – edukaciniai pokyčiai, Lietuvos švietimo politika, keičia vaikų darželio veiklos sampratą. Švietimo reforma reikalauja šiuolaikiško, orientuoto į vartotojo (šeimos) poreikius grindžiamo informavimo apie ikimokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą. Išryškėja pedagogo vaidmuo - kaip tarpininko tarp skirtingų institucijų.

2 . ŠVIETIMO PAGALBOS ŠEIMOMS PATIRTIS UŽSIENYJE

2.1. Slovėnijos ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas

Patirties apie Slovėnijos ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą įgijau dalyvaudama Comenius daugiašalės partnerystės projekte, svečiuodamasi Slovėnijos ikimokyklinėje įstaigoje.

Visapusis rūpinimasis ikimokyklinio amžiaus vaikais apima: valgius, poilsį ir miegą, taip pat įvairias ugdymosi programas. Ikimokyklinis ugdymas nėra privalomas, tai vaikai nuo 1 iki 6 metų amžiaus. Ikimokyklinis ugdymas yra vykdomas viešose ir privačiose ikimokyklinėse įstaigose. Tėvai turi teisę pasirinkti ikimokyklinio ugdymo įstaigą - viešą ar privačią. Ikimokyklinės įstaigos privalo pristatyti savo ugdymo(si) programas publikacijoje. Jei tėvai nori užregistruoti savo vaiką nors vienoje įstaigoje, bet nėra vietų ar net jokių ikimokyklinių įstaigų jų gyvenamoje zonoje, vietos bendruomenė privalo surasti kitą pasirinkimą.

Ikimokyklinės įstaigos taip pat gali organizuoti savo veiklą: tai - vaikų auklės šeimose, kaip ugdymas namuose ar kaip vaikų priežiūra nepilną darbo dieną.

Ikimokyklinių įstaigų tikslas - palaikyti tėvus ugdant vaikus, kad pagerintų šeimos gyvenimo kokybę ir sukurtų gerą būklę vaiko fizinių ir intelektualių gebėjimų išsivystymui.

Ugdymo(si) programos, smarkiai pabrėžia teisę individualiai išsirinkti tinkamiausią variantą. Daug dėmesio atkreipiama į lygias ugdymo galimybes, kurios prisitaiko prie visų - vaikai su ypatingu poreikiu, Romos vaikai ir vaikai iš asocialių šeimų. Viešas ikimokyklinių įstaigų tinklas yra organizuotas taip, kad jis įgalina tėvus ir jų neįgalius vaikus pasirinkti tinkamą programą, skirtą ikimokyklinukams su negalia.

Viešos ikimokyklinės įstaigos turi garantuoti, kad jos turi specialistus su reikalingomis kvalifikacijomis ir tinkamais patogumais bei įranga. Privačių ikimokyklinių įstaigų programos turi atitikti tuos pačius reikalavimus.

Viešos ikimokyklinės įstaigos yra įsteigtos ir finansuotos vietos bendruomenės, taip pat nuo tėvų įnašų (nuo 0 iki 80 %, priklausomai nuo jų pajamų), nacionalinio biudžeto (specifiniais tikslais kaip ikimokyklinių vaikų transportas) ir aukojimo bei kitų šaltinių.

Tiksmai, turiniai ir veiksmas yra suprojektuoti atskirai vaikų amžiaus grupei. Ugdymo(si) programa apima: fizinį aktyvumą, kalbą, meną, gamtą, matematiką.

Vaikų žaidimas įgalina natūraliausią kelią į vaikų išsivystymą ir ugdymąsi.

Slovėnijoje ikimokyklinio ugdymo vaiko pasiekimai nėra fiksuojami. Ikimokyklinio ugdymo pedagogai laikosi, analizuoja ir kreipia procesą į vaiko ugdymąsi per žaidimą. Mokymo programa apima bendrus tikslus (pavyzdžiui susipažįstant su matematika kasdieniame gyvenime), specifinius tikslus (pavyzdžiui ryšio pripažinimas tarp priežasties ir pasekmės) ir veiksmo

pavyzdžius (pavyzdžiui, vaikas numato rezultatą asmens, krintančio į šaltą vandenį, įsivaizduodamas pasivaikščiojimą).

Pedagogai stebi, kaip vaikai pripažįsta priežastį ir pasekmę per patirtį, jie kalba su vaikais, rodo jiems dėmesį ir pagyrimą, kai jie sėkmingai sprendžia problemą, ir žodžiu informuoja tėvus apie vaiko pasiekimus. Ikimokyklinio ugdymo darbuotojai padeda, kreipia, skatina ir motyvuoja vaikus, sako ir aiškina, bet jie nevertina jų. Kai vaikui sueina šešeri metai, tėvai privalo užregistruoti juos į pirmus privalomos mokyklos metus. Jie gali atidėti privalomo mokymo pradžią pagal jų savą nuosprendį, arba pagal sveikatos apsaugos ar komisijos nustatančios ar vaikas yra paruoštas elementariam mokymui rekomendaciją.

Tėvų teisės:

- ✓ būti įtrauktiems į mokymo programos planavimą ir aktyvų dalyvavimą įstaigose;
- ✓ gauti raštiškos ar kitokios formos informaciją, taip pat kaip keistis ja;
- ✓ palaipsniui supažindinti vaiką su ikimokykline įstaiga;
- ✓ aptarti svarstomas problemas dėl vaiko susijusias su ikimokykline įstaiga, ir pasirinkti ikimokyklinę programą viešuose ar privačiuose nustatymuose.

Slovėnijos ikimokyklinėse įstaigose naudojamos šios tėvų švietimo formos:

- ✓ Informacinės dėžutės (kuriuose sudėti informaciniai lapeliai)
- ✓ Informaciniai segtuvai (kuriuose nurodytos dainelės, eilėraštukai, kurių mokosi vaikai)
- ✓ Informaciniai stendai (kuriuose pakabinami kiekvienos grupės ugdomosios programos, aktuali informacija)
- ✓ Tėvai noriai dalyvauja ugdomajame procese (renginiai)

Apibendrinus galima teigti, kad Slovėnijos ikimokyklinių įstaigų veikla organizuojama atsižvelgiant į vaikų ir tėvų poreikius. Tėvams sudaromos visos sąlygos pasirinkti ikimokyklinę įstaigą. Ugdymo centre ne tik vaikai, bet ir šeima, jos poreikiai ir lūkesčiai.

2.2 Švedijos ikimokyklinis ugdymas

Ikimokyklinis ugdymas organizuojamas steigiant ikimokyklines įstaigas, "dienos priežiūrą šeimoms namuose" bei papildomas ikimokyklines tarnybas. Įstaigų veiklos gairės apibrėžia nacionalinė švietimo agentūra. Ugdymo principai, išdėstyti ikimokyklinių įstaigų programose. Savivaldybė yra atsakinga už ikimokyklinių įstaigų materialinės bazės aprūpinimą bei garantiją, kad tikrai yra tinkamai rūpinamasi vaikais. Ji atsakinga už ikimokyklinių įstaigų darbo kokybę, turi surasti personalą, kuris turėtų adekvatų požiūrį į šį darbą ir patirties, garantuojančios vaikų gerovę

bei išsamių žinių pateikimą ugdymo procese. Savivaldybėms yra suteikta galimybė reikalauti mokesčio už vietas ikimokyklinėse įstaigose, tačiau jis neturi būti didesnis, nei iš tikrųjų kainuoja savivaldybei, ir neturi būti toks didelis, kad tėvai negalėtų jo sumokėti. Pagal nustatytas normas kiekviena auklėtoja privalo globoti ne daugiau kaip 5 vaikus, o grupėje jų turi būti 15. (Ušeckienė L. 2008)

Švedijoje ikimokyklinės įstaigos yra dviejų tipų – lopšeliai ir darželiai. Lopšeliai skirti vaikams nuo septynių mėnesių iki metų. Darželius lanko 1-6 metų amžiaus vaikai. (B. Grebliauskienė ir kt. 1997.)

LPFÖ (1998) teigia, kad Visi vaikai turi sugebėti patirti pasitenkinimą, kuris atsiranda iš sunkumų įveikimo ir patyrimo, iš savarankiškumo, kaip įvertintas grupės narys. Ikimokyklinė įstaiga turi atsižvelgti į faktą, kad vaikai turi skirtingas aplinkas ir, kad jie bando sukurti kontekstą bei reikšmę iš savos patirties. Suaugusieji turi suteikti vaikui paramą besivystančiame pasitikėjime ir pasitikėjime savimi. Vaiko smalsumas, ambicijos ir lūkesčiai turi būti padrasinti, o jų noras pasimokyti turi būti paskatintas. Vaikų darželis yra socialinė ir kultūrinė susitikimo vieta, kuri gali sustiprinti tai bei paruošti vaikus gyvenimui vis daugiau ir daugiau internacionalizuotoje bendruomenėje. Švedišką visuomenės tarpnacionalizacija teikia aukštus reikalavimus žmonių gebėjimui gyventi ir suprasti vertes kultūrinėje įvairovėje. Ikimokyklinė įstaiga garantuoja, kad nacionalinių mažumų vaikai pajustų palaikymą.

Švedijos ikimokyklinio ugdymo programa teigia, kad ikimokyklinėje įstaigoje dirbantys pedagogai – tai viena komanda, kuri atsakinga už laidavimą, kad kiekvieno vaiko poreikis yra gerbtinas ir patenkintas, ir kad jie sugeba patirti savą - unikalią vertę.

Vaikų darželis taiko demokratinius metodus, kuriuose vaikai aktyviai dalyvauja, taip pat turi bendradarbiauti su tėvais, todėl vaiko auklėjimo taisyklės aptariamoms su tėvais.

Žaidimas yra svarbus vaiko išsivystymui ir studijavimui. Sąmoningas žaidimo naudojimas skatina išsivystymą ir kiekvieno atskiro vaiko studijavimą. Per kūrybiškus ir įsivaizduotus žaidimus, vaikas gauna galimybes išsireikšti ir dirbti per patirtį bei jausmus. Šioje programoje pabrėžiamas ne tik žaidimas, bet ir kalba. Kalba yra neatsiejamas tapatumo išsivystymas. Vaikų darželis turi padėti garantuoti, kad vaikai su gimtąja kalba be švedišką, gaus galimybę išvystyti tiek švedišką, tiek jų gimtąją kalbą.

Ikimokyklinė įstaiga, tėvai ar globėjai – visi kartu yra atskingi už vaikų auklėjimą ir išsivystymą. Ikimokyklinė įstaiga turi papildyti namus kurdama geriausias išankstines sąlygas tam, jog garantuotų, kad kiekvienas vaikas augtų turiningoje ir įvairioje aplinkoje.

Švedijos Kristianstado miesto Lekholmens ikimokyklinėje įstaigoje naudojamos šios bendradarbiavimo formos su tėvais:

- ❖ Individualūs vaikų dienoraščiai su nuotraukomis (čia fiksuojami vaikų pasiekimai, vaiko veiklos aprašai, bandymai...)
- ❖ Lankymasis namuose (auklėtoja kartu su vaikais vyksta į svečius, patirtus išpūdžius patalpina specialioje knygelėje)
- ❖ Dienoraščio rašymas (kiekvieną dieną ant didelio formato lapo rašoma, kaip buvo praleista diena, ką naujo vaikai sužinojo)
- ❖ Tėvų dalyvavimas grupės gyvenime (tėvai dalyvauja grupės gyvenime: padeda organizuoti renginius, dalyvauja vaiku ugdomojoje veikloje).

Apibendrinus būtų galima teigti, kad Švedijos ikimokyklinėje įstaigoje akcentuojamas tėvų (globėjų) bendradarbiavimas – tiek ikimokyklinė įstaiga tiek tėvai (globėjai) prisideda prie vaiko ugdymosi. Ikimokyklinė įstaiga savo ruožtu skatina tėvus dalyvauti ugdymo procese, o tėvai pagal savo galimybes joje dalyvauja.

3. ŠVIETIMO PAGALBOS ŠEIMOMS PATIRTIS LIETUVOJE

3.1 Švietimo pagalbos sampratos aiškinimas

Sąvoka „švietimas“ apibūdinama labai įvairiai. Pedagogikos terminų žodyne švietimas apibūdinamas kaip „pagrindinė ugdymo funkcija, tenkinanti individo ir visuomenės poreikius.

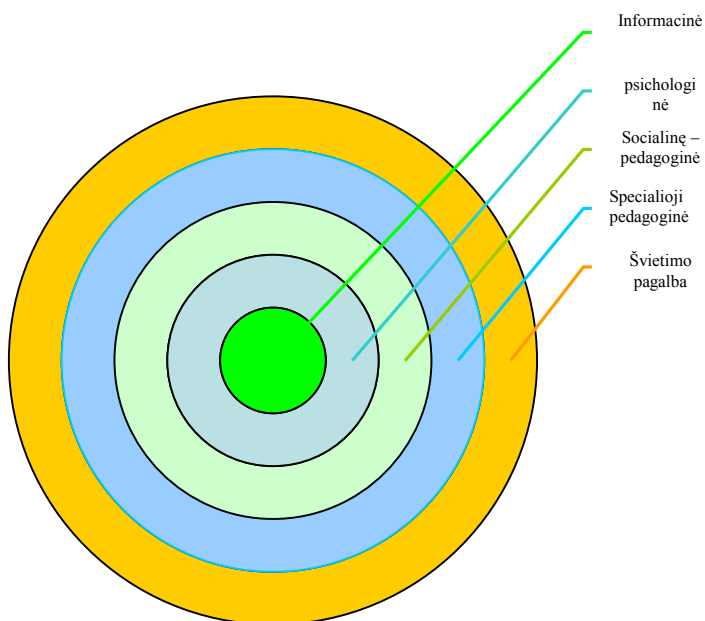
„Švietimas – pagrindinė ugdymo funkcija, kurios realizavimo esmė – žmonijos patirties bei fundamentaliųjų vertybių perteikimas, įvertinant kiekvienos asmenybės ir visuomenės poreikius, individui kaupiant asmeninę šios patirties lobyną bei formuojant vertybes“(P. Jucevičienė1996)

G. Gedvilienė (2007) švietimą apibūdina kaip žmogaus socialinės patirties gausinimą, skatinimą vertinant ir suprantant pasaulio reiškinius ir elgtis taip, kaip siūlo švietėjai. Švietimą vykdo specialiai sukurta ir funkcionuojanti švietimo sistema, turinti savo grandis: ikimokyklinį ugdymą, pradinę, pagrindinę mokyklą, gimnaziją, profesinę mokyklą, kolegiją, universitetą. Taip pat švietimo veiklas vykdo ir plėtoja kultūros įstaigos, žiniasklaida, bažnyčia, menas, net verslas.

Šeimos švietimo sampratoje išryškėja tendencija, kad „šeimos ugdyme turi dominuoti lavinamoji bei formuojamoji pagalbos šeimai funkcija, kuri orientuojama į šeimos gyvenimo palengvinimo formą, t.y padėtų greičiau ir lengviau spręsti gyvenimo ir šeimos krizių metu kylančias problemas ir suteiktų tolesnių pozityvių santykių galimybę“. (O.Norkutė,2005)

Švietimo pagalba – specialistų (pedagogo, psichologo, logopedo, tiflopedagogo, surdopedagogo, socialinio pedagogo) pagalba vaikams bei jų tėvams, kuri leidžia vaikui pasiruošti mokyklai ir padidinti švietimo veiksmingumą.

Švietimo pagalbos sampratą būtų galima iliustruoti šitaip:

1 pav. Švietimo pagalbos samprata (sudaryta autorės)

Švietimo ir mokslo ministerijos internetiniame tinklalapyje [www.svietimopagalba.lt] teigiama, kad švietimo pagalbos samprata apima šias sritis: informacinė, psichologinė, socialinė – pedagoginė, specialioji pedagoginė pagalba .

Kokybiška informavimo sistema traktuojama kaip svarbi paramos šeimai sistemos dalis, padedanti ugdyti vaikus bei užtikrinanti švietimo plėtotę didinant prienamumą, tęstinumą ir socialinį teisingumą. A. Juodaitytė ir kt. knygoje „Informavimas apie ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą“ teigia, kad: „Tėvų informavimo ir švietimo sistema padeda suformuoti ugdymo institucijos ir tėvų partnerystės vertės suvokimą, apspręsti bendradarbiavimo formas ir turinį“ Taip pat būtina žinoti, kad informavimas – dinaminis procesas, kuris valdomas. Valdymo procesai apima planavimą, įgyvendinimą, tikrinimą, koregavimą. Prieš pateikiant informaciją svarbu įvertinti informacijos vartotojų tipus, informacijos savybes, rūšis ir jos judėjimo dėsninumus, tai svarbu todėl, kad skiriasi vartotojų poreikiai informacijai, informacijos teikimo būdai, formos ir turinys. (A. Juodaitytė ir kt. 2008)

Informacinės pagalbos paskirtis - padėti švietimo teikėjui, mokytojams, tėvams gauti informaciją apie švietimą, jo kokybę, išsilavinimo ir profesinių kvalifikacijų paklausą darbo rinkoje.[www.svietimopagalba.lt]

Psichologinė pagalba – tai asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, psichologinės pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su ugdytinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir pedagogais, juos konsultuojant. Šios pagalbos tikslas – padėti vaikui atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis (G. Kvieskienė ir kt. 2006)

Švietimo ir mokslo ministerijos tinklalapyje [www.svietimopagalba.lt] teigiama, kad psichologinės pagalbos tikslas - nustatyti mokinio psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas ir padėti jas spręsti; stiprinti mokytojų, tėvų gebėjimą bendrauti su mokiniais, turinčiais psichologinių problemų; sudaryti palankias psichologines sąlygas ugdymosi procese.

Socialinė – pedagoginė pagalba - kartu su tėvais padėti vaikams ir jaunimui pasirinkti mokyklą pagal jų protines ir fizines galias; padėti mokiniui adaptuotis mokykloje; teikti mokiniui reikalingas socialines pedagogines paslaugas [www.svietimopagalba.lt]

Specialioji pedagoginė pagalba - apibrėžiama kaip pedagoginių priemonių sistema, padedanti užtikrinti veiksmingą specialiųjų poreikių turinčių asmenų ugdymą (G. Kvieskienė ir kt. 2006).

Nustatyti mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius ir juos tenkinti; stiprinti mokytojų, tėvų gebėjimą ugdyti mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių; sudaryti palankias ugdymosi sąlygas specialiųjų poreikių turintiems mokiniams [www.svietimopagalba.lt]

Švietimo pagalba apibūdinama kaip žodinis ar nežodinis bendravimas, keičiantis informacija, patirtimi. Švietimo pagalba būtų galima įvardinti kaip vieną iš svarbiausių ugdymo

grandžių, jos dėka tėvai ir pedagogai tampa partneriais, kurių tikslas – nuoseklus vaiko ugdymas. O tėvų partnerystė su pedagogais garantuoja ugdymo kokybę.

3.2 Švietimo pagalbos šeimoms reglamentuojančių dokumentų analizė

Ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą reglamentuoja įvairūs dokumentai (švietimo įstatymai, švietimo strategija, ugdymo gairės) juos ir aptarsime. Išryškinsime švietimo pagalbos teikimo tvarką.

Lietuvos respubliko švietimo įstatyme (2005.06.17) antrajame skirsnyje teigiama, kad Lietuvos švietimo sistema apima:

1. formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą, profesinį mokymą, aukštesniašias ir aukšto mokslo studijas)
2. neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą);
3. savišvietą;
4. pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę-pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje);
5. pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo bei kitą pagalbą);

Lietuvos respublikos švietimo įstatyme ikimokyklinis ugdymas apibrėžiamas kaip ugdymo paskirtis – padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius. Įstatyme nurodoma, kad „Ikimokyklinis ugdymas vyksta šeimoje, o tėvams (globėjams) pageidaujant ar atsakingoms už vaiko teisių apsaugą institucijoms rekomendavus, pagal ikimokyklinio ugdymo programą”.

Priešmokyklionio ugdymo oraganizavimo tvarkos aprašas (2005), kuris teigia, kad „Priešmokyklinis ugdymas teikiamas vaikui, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 6 metai. Priešmokyklinis ugdymas gali būti teikiamas anksčiau tėvų prašymu ir jei tokį ugdymą rekomenduoja pedagoginių psichologinių tarnybų ir mokyklų psichologai (toliau vadinami specialistai), teisės aktų nustatyta tvarka įvertinę vaiko brandą mokytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą.

Priešmokyklinis ugdymas nėra teikiamas jaunesniam nei 5 metų vaikui ir vaikui, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai. Priešmokyklinio ugdymo trukmė – vieneri metai“.

Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programos priemonių plane numatyta:

- ✓ Stiprinti visuomenės įtaką švietimo sistemai politinius ir

administracinius sprendimus priimant konsultuojantis ir derinant su socialiniais partneriais bei įdiegiant atskaitomybę visuomenei; skatinti nevyriausybinių organizacijų ir įvairių neformalių susivienijimų veiklą seniūnijose, savivaldybėse ir apskrityse siekiant įtvirtinti vietos žmonių ir institucijų bendros atsakomybės už vaikų ugdymą nuostatą; stiprinti ir plėtoti mokyklos ir vietos bendruomenės sąveiką.

✓ Sukurti švietimo informacinę sistemą, laiku teikiančią informaciją, kurios reikia visiems švietimo lygmenims ir socialiniams partneriams, o politinius sprendimus grįsti patikima ir išsamia informacija bei analize; pagerinti psichologinį, socialinį, mokslinį, kultūrinį, medicininį švietimo aprūpinimą.

✓ Išplėsti ikimokyklinio ugdymo paslaugas (pradedant nuo atskirti patiriančių ir rizikos šeimų vaikų)

✓ Sukurti ir išplėtoti visuotinio priešmokyklinio ugdymo sistemą.

Lietuvos respublikos ministro įsakyme „Dėl švietimo pagalbos ikimokyklinio amžiaus vaiką namuose auginančiai šeimai teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2004 m. birželio 4 d. Nr. ISAK-842 Vilnius) numatomos pagalbos gavėjai tiekėjai ir pagalbos rūšys:

Tėvų švietimo pagalbos teikimo tvarka

Gavėjai	Pagalbos teikėjai	Pagalbos rūšys
šeima, namuose auginanti ir ugdanti nuo gimimo iki 5/6 metų vaiką(-us).	* mokyklos, vykdančios ikimokyklinio ugdymo programas (lopšeliai, lopšeliai-darželiai, mokyklos-darželiai, darželiai, specialiųjų poreikių vaikų ikimokykliniam ugdymui skirti lopšeliai, lopšeliai-darželiai ir darželiai ir kitos mokyklos); suaugusiųjų neformaliojo švietimo programos (suaugusiųjų mokymo centrai); specialiojo ugdymo programos, skirtas ikimokyklinio amžiaus vaikams (ugdymo centrai, specialiojo ugdymo centrai, specialiosios mokyklos); * pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigos (savivaldybių pedagoginės psichologinės tarnybos,	* institucinis ikimokyklinis ugdymas, skirtas 1-5/6 metų vaikui ugdytis pagal ikimokyklinio ugdymo programą, teikiamas rekomendavus Vaikų teisių apsaugos tarnybai; * pedagoginė pagalba, teikiama tėvams (globėjams), vykdant suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas, kurių paskirtis - didinti tėvų (globėjų) kompetencijas (pedagogines žinias) ugdyti ikimokyklinio amžiaus vaiką; * psichologinė pagalba, teikiama vaikui nuo gimimo iki 5/6 metų, įvertinus jo psichologines problemas, kurios sprendžiamos Pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su vaiko tėvais (globėjais), juos konsultuojant ir/arba vykdant suaugusiųjų neformaliojo

	mokytojų švietimo centrai); * kiti švietimo teikėjai (juridiniai asmenys, kuriems švietimas nėra pagrindinė veikla), teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę vykdyti suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas; * vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos (korekcijos) tarnybos /centrai.	švietimo programos; * specialioji pedagoginė pagalba, teikiama vaikui nuo gimimo iki 5/6 metų, įvertinus jo specialiuosius ugdymosi poreikius ir dirbant su vaiku, konsultuojant tėvus ir/arba vykdant tėvams skirtas suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas; * socialinė pedagoginė pagalba, teikiama tėvams (globėjams) vykdant suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas.
--	--	---

Priešmokyklinio ugdymo organizavimo ir informavimo uždaviniai LR dokumentuose, kaip teigia A Juodaitytė (2008) „Priešmokyklinio ugdymo organizavimo tvarkos apraše (2005) nurodoma, jog Apskritis viršininko, savivaldybės administracijos direktoriaus pavedimu švietimo padalinys informuoja apskrities, savivaldybės teritorijoje gyvenančius asmenis ir mokyklas apie patvirtintus priešmokyklinio ugdymo modelius. O mokykla informuoja tėvus (globėjus) apie steigėjo patvirtint(us) priešmokyklinio ugdymo modelius mokykloje; pasirašo mokymo sutartis su tėvais (globėjais), kurioje įteisinami abiejų šalių susitarimai dėl priešmokyklinio ugdymo programos įgyvendinimo sąlygų ir/ar švietimo pagalbos, mokyklos ir tėvų (globjų) teisių ir pareigų“.

LR įsakymuose ir įstatymuose aiškiai apibrėžiamas ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. Aiškiai numatomos tėvų švietimo pagalbos teikimo tvarka.

3.3. Tėvų švietimo formos

Anot D. Survutaitės ir J. Žilionio (2003) Šeimoje ugdymas turi daug privalumų ir yra veiksmingas, tačiau turi ir trūkumų. Vienas iš jų – tėvų auklėjimas bei lavinimas nėra sistemiškas, apgalvotas ir tęstinis, o instiktyvus. Noro matyti savo vaikus laimingus ir dorus dar nepakanka – būtinas pedagoginis švietimas.

Litvinienė (2002) Šeimos ir darželio ugdomasis objektas yra vaikas. Tad bendradarbiavimo turinį sudaro temos susijusios su ikimokyklinio amžiaus tarpsniu. Kiekvienas vaikas vystosi individualiai, tačiau visi vaikai pereina amžiaus tarpsnius, kuriuose formuojasi kiekvienam amžiui būdingos savybės. Į tai atsižvelgiant pedagogai formuoja pedagoginio tėvų švietimo turinį.

S. Dapkienė nurodo, bendrojo tėvų pedagoginio švietimo turinį, kurį sudaro:

1. Jaunosios kartos ugdymo tikslai, uždaviniai ir metodai.;
2. psichologiniai, fiziologiniai bei pedagoginiai vaikų auklėjimo šeimoje pagrindai, įvairaus mokinių amžiaus ypatumai;
3. šeimos narių pareigos, auklėjimo šeimoje turinys, formos, metodai, sunkumai, trūkumai ir klaidos;
4. tėvų ir vaikų tarpusavio santykiai, įstaigos ir šeimos santykių reguliavimo būdai;
5. vaikų laisvalaikio ir užimtumo problemos, sveikatos ir sveikos gyvensenos propagavimas;

Literatūroje išskiriamos dvi tėvų švietimo formos: neformalus ir formalus švietimas:

Neformalųjį švietimą sudaro:

- pokalbiai su tėvais avedant ir atsiimant vaiką;
- skelbimų lentos;
- sąsiuviniai, užrašų knygelės;
- pokalbiai telefonu;

Formalųjį švietimą sudaro:

- apsilankymas šeimoje;
- Grupės tėvų susirinkimai;
- Įvairūs renginiai, išvykos;
- Šeimos dalyvavimas darželio grupės veikloje;

R. Baltmiškienė (2001) teigia, kad tėvai ir pedagogai turi būti atsakingi už tarpusavio bendradarbiavimą, kad garantuotų kiekvieno vaiko vystymąsi. Ikimokyklinė įstaiga turi dirbti kartu su tėvais. Autorė teigia, kad neformalus tėvų ir pedagogų dialogai turėtų vykti dažnai. Pirmasis dialogas su tėvais turėtų įvykti bent prieš savaitę iki mokyklos metų pradžios. Pagrindinis tokio

susitikimo tikslas – susipažinimas. Šio susitikimo metu galima aptarti, ko tikisi tėvai, ko jie norėtų, kad vaikas išmoktų, taip bus padėtas pagrindas būsimiems draugiškiems santykiams. Antrasis susitikimas jau galėtų būti skiriamas mokymo rezultatams aptarti. Tokiems susitikimams pedagogas turtų ruoštis iš anksto.

D. Trster Dodge ir kt. (2007) teigia, kad namai ir ugdymo įstaiga yra du svarbiausi vaikų pasauliai, kurie kasdien turi sietis. Jeigu namus ir įstaigą sieja tarpusavio pagarba pagrįsti saitai, tai vaikai jausis suagiai. Pedagogai, kurie iš tikrųjų suvokia šeimos svarbą ugdant vaikus ir tiki, kad kartu su tėvais gali nemažai pasiekti, gali sukurti tvirtą partnerystę.

3.3.1. Šeimos pažinimas

Pagrindinė ugdymo institucija – šeima. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų paskirtis – padėti šeimai. Ikimokyklinės įstaigos stengiasi priartėti prie kokybiško ugdymo šeimoje. Todėl siekiama atsižvelgti į tėvų pageidavimus, formuojant skirtingo amžiaus grupes, sudarant vaikams dienos riežimą...(Rajeckas 2001)

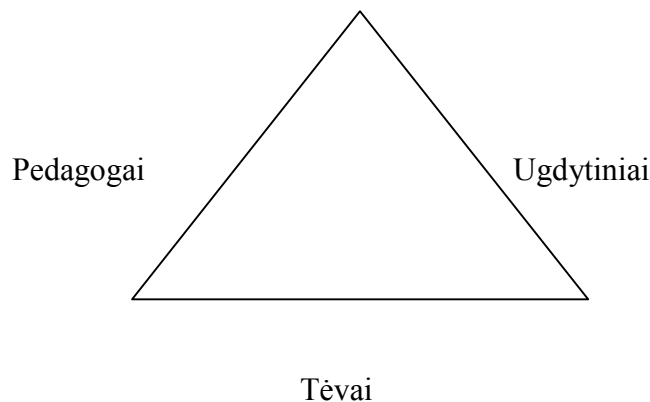
J. Litvinienė (2002) teigia, kad šeima ir vaikų darželis – dvi institucijos kurios rūpinasi ikimokyklinio amžiaus vaikais. Tačiau jų poveikis vaikui yra skirtingas. Ugdymo tikslai bus pasiekti tik tada, kai bus siekiama bendrų tikslų. Reikia sukurti aplinką, kurioje kiekvienas dalyvis jaustųsi pagarbą ir pasitikėjimą vienas kitu. Bendradarbiavimo sėkmė priklauso nuo keliamų pedagogo tikslų, sistemingumo, jo mokėjimo bendrauti, išklaudyti kitų nuomonę, išsakyti savo, argumentuoti, neįžeidžiant padėti vienas kitam. Pedagogus ir tėvus jungia vienas tikslas – vaikas.

Ikimokyklinio ugdymo gairėse (1993) teigiama, kad šeimoje susiformuoja požiūris į žmones, aplinką, pasaulį ir save jame. Namai ir šeima formuoja vaiko įpročius, nuostatas, vertybes, kuorios gali būti geros ir puoselėjamos arba koreguotinos. Pedagogai ir tėvai turėtų tapti ugdymo proceso partneriai. Bendradarbiaudami su šeima, pedagogai turėtų siekti šių tikslų, kurie numatyti ikimokyklinio ugdymo gairėse (1993):

- ✓ Susipažinti su šeimos gyvenimo būdu, tradicijomis ir drauge ieškoti bendrų ugdomojo poveikio vaikui priemonių;
- ✓ Atskleisti šeimai vaiko gyvenimo darželyje ypatumus ir susipažinti su sąlygomis;
- ✓ Šviesti tėvus pedagogikos ir psichologijos klausimais;
- ✓ Skatinti tėvų iniciatyvą, dalyvaujant ikimokyklinės įstaigos darbe ir tobulinti jį: įtraukti šeimą į aktyvų bendradarbiavimą su ikimokykline įstaiga, kai pedagogai padeda tėvams, tėvai – pedagogams ir patys tėvai – vieni kitiems.

Ikimokyklinio ugdymo gairėse (1993) nurodomi būdai, kaip tėvams ir pedagogams tapti viena komanda:

- ✓ Pirmieji ryšiai su šeima. Šeima susipažįsta su ikimokyklinės įstaigos veikla, auklėtoja, grupe, kurią lankys jų vaikas:
 - tėvų lankymasis vaikų darželyje, susipažinimas su aplinka, sąlygomis.
 - Informacijos sklaida tėvams apie ikimokyklinę įstaigą.
 - Susitikimas su ikimokyklinės įstaigos direktore, būsima auklėtoja, supažindinimas su sąlygomis, reikalingais dokumentais.
- ✓ Bendradarbiavimas su šeima, vaikui lankant darželį:
 - kasdieninis tiesioginis bendravimas su auklėtoja.
 - Spontaniški ar planuoti pokalbiai su tėvais apie vaiką: pažanga ar keblumai fizinėje, intelektinėje, socialinėje, emocinėje sferoje..
 - Supažindinimas su vaiko dienaščiu (trumpa vaiko charakteristika, stebėjimų išvados, daromos pažangos fiksavimas)
 - Nuolatinis tėvų informavimas apie vaikų gyvenimą darželyje (skelbimų lentoje), aktualūs tėvams įvairių temų straipsniai, įdomesni grupės įvykių aprašymai, vaikų darbų parodėlės.

K. Miliauskas skyriuje (1999) teigia, kad pozityvius pedagogų – mokinių – tėvų santykius įsivaizduoja kaip neišardomą trikampį. Jeigu trikampio kraštinės sutampa, tai ir yra pati tvirčiausia, nesugriaunama figūra. Bet jei šios kraštinės išsisškiria, kyla gresmė pozityviems bendradarbiavimo santykiams, taigi ir sėkmingai, efektyviai ugdymo įstaigos veiklai.

Vienas iš tėvų dalyvavimo ikimokyklinės įstaigos gyvenime optimizavimo būdų – nuolatinis tėvų skatinimas, pozityvus jų veiklos įvertinimas. Dobranskienės (2002) teigimu, tėvai tampa ikimokyklinės įstaigos bendruomenės dalyviais ir organizatoriais tada, kai gerai tam pasirengiama: ištiriama darželio aplinka, požiūris į ikimokyklinę įstaigą, poreikiai, kuriuos darželis galėtų patenkinti.

S. Dapkienės (1994) knygoje: „dora. Šeima. Mokykla” teigimu geras bendradarbiavimas įvyks tarp pedagogo ir tėvų tada kai:

1. tarp pedagogo ir tėvų yra glaudus ir nuolatinis ryšys;
2. bendravimas su tėvais ar jų vaikais pagrįstas pasitikėjimu ir geranoriškumu;
3. bendraujant su šeima, remiamasi teigiamais vaiko bruožais;
4. pedagogas žino ir atsižvelgia į galimų nesutarimų su tėvais priežastis ir gali patarti jiems įvairiais vaikų auklėjimo klausimais;
5. pedagogas laiko tėvus savais partneriais;
6. pedagogas žino, kad tėvai į jį žiūri vaiko akimis ir kad kelia jam didelius reikalavimus.

R. Sabaliauskienė ir kt. (2009) teigia, kad tėvai noriai dalyvaus grupės bendruomenės veikloje esant šioms sąlygoms:

- ✓ Jei pedagogas, išvykstant ir atvykstant tėvams juos pasitiks, išlydės ir suteiks svarbios informacijos.
- ✓ Leis suprasti tėvams, kad darželyje yra laukiami: pasiūlys kavos, arbatos, užrašys tėvų ir vaikų vardus ir iškabins sąrašą.
- ✓ Kiekvieną dieną stengsis trumpai aprašyti vaiko veiklą darželyje ir duos perskaityti tėvams.
- ✓ Įrengs kambarį tėvams, kuriame jie galėtų rasti knygų ir straipsnių dominančiais klausimais.
- ✓ Susirinkimų metu rodys filmuotą medžiagą apie grupės gyvenimą, aptars ugdymo programos esmę.

A. Juodaitytė (2003) pedagogai ir tėvai yra lygiaverčiai partneriai, kurie bendromis jėgomis gali būti sėkmingai tobulinamas vaikų ikimokyklinis ugdymas.

Bendradarbiavimas su šeima turėtų būti viena iš strateginių įstaigos veiklos programos krypčių. (D. Pakėnienė ir kt 2005)

D. Trister Dodge ir kt. (2007) mano, kad susipažindami su vaiku pedagogai siekia užmegsti ir plėtoti ryšį, kuris labai svarbus kiekvienam vaikui, o susipažindami su tėvais ir siekdami jį suprasti, pradeda pedagogai kurti bendradarbiavimo sąveiką su šeima.

Ryškesniausiai matomi yra šeimų sudėties skirtumai. Tradicinė šeima – mama, tėtis ir vaikai. Tačiau dabar dažnas reiškinys, kad vaikus augina tik mama arba tik tėtis, taip pat yra vaikų, kuriuos augina globėjai, seneliai, giminaičiai. Norėdami suprasti šeimų skirtumus, pirmiausia pedagogas neturi turėti išankstinės nuostatos dėl to, kas sudaro šeimą.

D. Trister Dodge ir kt. (2007) teigia, kad tėvams būdingi skirtingi asmenybės ir temperamentai. Su viena šeima lengva pažinti. Jos lengvai įsitraukia į grupės veiklą, noriai bendrauja su pedagogais. Kitų tėvai formalioje aplinkoje jaučiasi susikaustę, drovūs, todėl juos pažinti nėra taip lengva. Skirtinga gyvenimo patirtis: išsilavinimas, socialinė ekonominė padėtis, sveikata, taip pat daro įtaką tėvų ir pedagogų santykiams. Kai kurie tėvai rūpinasi ne tik savo vaikais, bet ir pagyvenusiais ar sergančiais šeimos nariais. Kiti susiduria su sudėtingomis

aplinkybėmis, tokiomis kaip nedarbas, priklausomybė nuo alkoholio, nepastovi gyvenamoji vieta, depresija ir kt.

Kultūriniai skirtumai nulemia, kaip žmonės sąveikauja su kitais ir kokio kitų atsako jie tikisi. Nes kiekviena kultūra turi savo vertybes ir taisykles.

E. R. Daniels (2000) ir kt. teigia, kad klausinédamas pedagogas gauna labai daug informacijos apie šeimą. Sumaniai pateikus atvirus ir uždarus klausimus, pedagogas surenka įvairią informaciją. Atvirieji klausimai skatina laisvą pokalbį. Uždarieji klausimai reikalauja trumpų atsakymų. Pedagogas turi atkreipti dėmesį į šeimos bendravimo būdą ir tai, kaip tėvai atsakinėja į klausimus.

3.3.2. Informaciniai ir perspektyvų numatymo susirinkimai

Kai vaikai pradeda lankyti ikimokyklinę įstaigą, tėvai pradeda domėtis, ką sužinos ir patirs ir ką kiekvieną dieną veiks jų vaikai. Todėl pedagogas turi geranoriškai žiūrėti į jų domėjimąsi. Tad kelis kart per metus pedagogai su tėvais rengia susirinkimus. D. Trister Dodge ir kt (2007)

Tėvų susirinkimai rengiami dėl kelių priežasčių. Metų pradžioje pedagogas susitinka su tėvais, kad pristatytų pačios ir supažindintų su metų programa, grupės aplinka. Vėlesniuose susirinkimuose pedagogai dalinasi informacija ir aptaria vaikų pasiekimus., aptariamose srityse, kurioms reikia skirti papildomo dėmesio, drauge planuojama, kaip sukurti geriausią ugdymo aplinką. (E. R. Daniels 2000)

S. Dapkienė(2003) nurodo, kad pedagogas organizuodamas susirinkimus turi tinkamai numatyti jų laiką. Autorė rekomanduoja laiko pasirinkimą pasitarti su tėvais iš anksto.

D. Trister Dodge ir kt. (2007) teigia, kad pedagogas susirinkimams turėtų ruoštis iš anksto, nes taip bus daugiau pasiekta ir suteiks daugiau emocijų vaikams ir jų artimiesiems. Pedagogas turėtų pagalvoti, ką žino apie tėvus ir kas jiems labiausiai rūpėtų.

A. Dumčienės (2004) teigimu susirinkimo tikslas – kurti savarankišką tėvų bendromenę.

S. Dapkienės (2003) teigimu, pedagogas turi numatyti susirinkimo struktūrą, tiksliai apgalvoti susirinkime nagrinėjamus klausimus. Autorė mano, kad lankomumas priklauso ne tik nuo tėvų pareiškimo, bet ir nuo to kaip tėvai bus kviečiami į susirinkimą. Autorė mano, kad svarbu, ne tai, kaip padarytas kvietimas, kiek svarbu, kokią jis informaciją neša į namus. Kvietime turėtų būti parašyta susirinkimo darbotvarkė, svarstomi klausimai, tėvai kviečiami dalyvauti diskusijose, pasidalyti gerąja vaikų auklėjimo patirtimi.

Pedagogui, perteikiančiam pedagoginę, psichologinę vaikų auklėjimo išmintį, labai svarbu teisingai parengti rekomendacijas ar taisykles, kuriomis tėvai ne tik galėtų naudotis.

3.3.3. Atvirų durų dienos

Tėvai stebėdami ugdymo procesą, papildomo ugdymo užsiėmimus gali geriau suvokti kasdieninį įstaigos gyvenimą, geriau suprasti ir įvertinti mokytojo darbą, bendradarbiavimo su vaikais stilių, geriau pažinti savo vaikus, o kartu pergalvoti savo pareigas vaikams. Taip pat ši forma duoda didelę naudą vaikams, nes jie mano kad suaugusieji dirba kartu bendriems tikslams. Atvirų durų dienos turėtų būti reguliarios, periodiškos, tada tėvai taps ne svečiais, o ugdymo proceso dalyviai (S. Dapkienė)

Organizuojant atvirų durų dienas reiktų apgalvoti, ką tėvai veiks grupėje – tai yra sudaryti tos dienos programą.

Pedagogas turi patikinti tėvus, kad jie visai nenori jog jie būtų pedagogais. Pedagogas turi paaiškinti, kad svarbiausias tikslas yra suteikti jiems galimybę sužinoti apie tai, kas vyksta grupėje. Jei šeimos nariai, dalyvaudami grupės veikloje, patirs teigiamų emocijų, jie norės ir vėl ateiti. Padėti savo vaikui augti – svarbiau nei atlikti tam tikras pavestas užduotis. (D.Trister Dodge ir kt ,2007)

3.3.4. Disputai

S. Dapkienė (2003) atskleidžia, kad bent iš dalies pakeisti žmogaus mąstymą, nuomonę koku nors klausimu ne taip jau paprasta. Tad dispuoto problema turėtų būti parenkama, atsižvelgiant į auklėtinių tėvus dominančią problemą. Parenkant temas, reikia prisiminti ankstesnes diskusijas ir stengtis, kad jos nepasikartotų, nes nebus apie ką diskutuoti. Suformulavus temą, svarbu suskaidyti ją į atskirus aiškius klausimus. Jų turėtų būti nedaug, bet jie turėtų skatinti skirtingai mąstančius tėvus išsakyti savo mintis. Tačiau gali atsitikti ir tai, kad diskusija nesimezga. Tad iš anksto reikia apgalvoti šalutinius, provokuojančius klausimus.

Labai svarbu iš anksto informuoti tėvus apie dispuoto organizavimą. Šiuo tikslu reikia tėvams išsiuntinėti kvietimus, kuriose nurodyta tema, svarstomi klausimai.

M. Teresevičienė ir G. Gedvilienė (1999) pažymi, kad diskusijose dalyvautų visi grupės nariai. Vienas iš būdų tai pasiekti – prieš pradėdant diskusiją paprašyti, kad kiekvienas pasirašytų savo nuomonę diskutuotinu klausimu.

3.3.5. Pozityvūs santykiai su tėvais

M. Teresevičienė ir G. Gedvilienė (1999) teigia, kad sąveikos tarp asmenų, turi būti ir bendrumas, paremtas visiems aktualiu bendru tikslu. Jausdamiesi psichologiškai saugūs, grupės nariai laisviau ir dažniau reikš savo idėjas, požiūrius, dalinsis savo patirtimi.

Tad aplinka, kurią sukuria pedagogas ir būdai, kuriais pristato savo tikslus ir veiklą, leis tėvams gerai jaustis. Svarbu, kad tėvai, įžengę į įstaigos pastatą ir grupę, suvoktų, jog čia užteks vietos ir jiems.

D. Trister Dodge ir kt. (2007) nurodo kaip tėvams sukurti malonią aplinką:

- Įėjimas turėtų būti tvarkingas: dekoratyviniai elementai- gelės, Paveikslai, ar vaikų darbų stendai.
- Kiekvienai šeimai turėtų būti įrengtos „pašto“ ar pranešimų dėžutės. Kuriose pedagogai gali patalpinti įvairią informaciją, kvietimus.
- Skelbimų lenta su nuolat atnaujinama informacija apie grupės veiklą, vykstančius susitikimus ir bendruomenės renginius.
- Matomoje vietoje turėtų būti įrengta pasiūlymų dėžė ir pasirūpinti, kad šalia būtų popieriaus ir rašymo priemonė.
- Nuotraukų stendas suteiks tėvams džiugių emocijų.
- Lankomumo lapas, kuriame šeimos nariai pasirašo, kas rytą atveda vaiką. Vaikai gali „pasirašyti“ ant kito lapo.
- Pasiūlyti literatūros tėvams.
- Iškabos, kurios nurodo, ką vaikai veikia kiekvienoje veiklos erdvėje ir kaip suaugusieji gali jiems padėti.

Nuosekliai naudojamos tėvų švietimo formos sudaro pedagogams galimybę geriau pažinti ugdytinių tėvus ir įtraukti tėvus į ugdymo procesą.

Apibendrinus galima teigti, kad mokslinėje literatūroje aiškiai ir tiksliai apibrėžiama švietimo pagalbos samprata. Taip pat tiksliai ir aiškiai nurodomos tėvų švietimo formos, jų panaudojimo galimybės.

4. ŠVIETIMO PAGALBOS PASLAUGŲ ĮVAIROVĖ LIETUVOJE

Švietimo pagalbos paslaugų įvairovę Lietuvoje atskleidžia įvairių mokslininkų atlikti darbai, tyrimai.

Juodaitytė (2008) kartu su kitais mokslininkais nagrinėjo temą „Gyventojų informavimo apie ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymą būklė ir patirtis“. A. Juodaitytė (2008) ir kt. nurodė tokius būdus, kuriais šeimos dažniausiai informuojamos apie ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo klausimais – tai yra žodinė informacija, nors pedagogai atliktame tyrime nurodo, kad naudoja ir rašytinį informacijos perdavimo būdą (44,5 %).

Tyrimas taip pat atskleidė, kad tėvai daugiausia informacijos gauna naudodamiesi internetu (58,1%), taip pat skaitydami literatūrą (43,3%). Buvo padaryta išvada, kad daugelis tėvų pasikliauja savo turima patirtimi, turima informacija, taip pat informacijos nemažai gauna bendraudami su draugais ir pažįstamais.

Siekiant išsiaiškinti tėvams aktualiausią informaciją, susijusią su švietimo pagalba, tėvų buvo paklausta, kokias temas pasirinktų. Išaiškėjo, kad tėvai akcentavo tris temas: vaikų sveikata, bendravimas ir bendradarbiavimas, elgesys. Tai temos, kurios labiausiai susijusios su vaiko socialine- komunikacine elgsena ir sveikata. O mažiausiai aktualios temos tėvams: papildoma veikla, vaikų adaptacija ir psichologija.

Kitas tyrimas, kurį atliko O. Monkevičienė ir kt. (2008) „Ikimokyklinio ugdymo įvairovė: esama situacija ir visuomenės lūkesčiai“. Tyrime dalyvavo 898 ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų tėvai ir 292 ikimokyklinio ugdymo įstaigos nelankančių vaikų tėvai iš įvairių Lietuvos miestų ir rajonų.

Remiantis steigėjų pateiktais duomenis yra įsteigę: šeimų krizių centrus, diagnostines grupes su vaiko problemų vertinimu, specializuotas ugdymo įstaigas ar centrus. Vos keletas yra įsteigę prievartą patyrusių motinų ir vaikų centrus bei terapines grupes su gydymo ir psichologinės pagalbos paslaugomis. Šio tyrimo rezultatai atskleidė, kad ikimokyklinio ugdymo vadovai mano, kad švietimo paslaugas galėtų teikti miesto kultūros centras (11,11%) dienos ir laisvalaikio centras (6,76%) socialinis centras (4,35%). Taip pat vadovai mano, kad švietimo paslaugas galėtų teikti gydymo įstaiga (5,80%)

O. Monkevičienės ir kt. (2008) gauti tyrimo rezultatai atskleidė, kad ikimokyklinės ir kitos įstaigos tėvus dažniausiai konsultuoja šiais klausimais: vaiko raidos, ugdymo, taip pat vaiko brandumo ir gabumų klausimais. Renginius dažniau organizuoja ikimokyklinės įstaigos (47,39%) Kitos įstaigos tokių paslaugų siūlo mažiau (6,36%)

Tėvai, kurių vaikai nelanko ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių taip pat naudojami tėvų švietimo paslaugomis, tokiomis kaip: psichologo, pedagogo konsultacijos, tėvų paramos grupių

lankymas, tėvystės, motinystės mokyklėlių lankymas, dalyvavimas paskaitose, seminaruose, diskusijose.

Išnagrinėjus šiuos tyrimus išaiškėjo, kad tėvai, kurių vaikai nelanko ikimokyklinės ar priešmokyklinės ugdymo grupės yra informuojami įvairiais tiek pedagoginiais, tiek psichoginiais klausimais. Tačiau dauguma tėvų, kaip ir jau buvo minėta, savarnakiškai bando spręsti kilusias problemas, o dalis krieptasi pagalbos į kitus specialistus.

Apibendrinus galima tepti, kad mokslininkų atlikti tyrimai padeda aiškiai numatyti dominuojančias tėvų švietimo formas, tėvų lūkesčius ugdymo ir auklėjimo klausimais. Aiškiai numatyti kokios švietimo pagalbos formos efektyviausios ir priimtinausios tėvams. Atliktų tyrimų dėka galima daryti išvadą, kad tėvų švietimas būtinas ir reikalingas.

II. TYRIMO METODOLOGIJA IR METODIKA

2.1. Tyrimo metodologija

Tyrimo metodologija remiasi šiomis esminėmis teorijomis, požiūriais ir koncepcijomis:

- Tyrimas yra grindžiamas švietimo organizacijų, kaip atvirų socialinių, kultūrinių sistemų samprata, kurių viena iš pagrindinių funkcijų yra švietimo (Barczyk, 1999). Švietimo organizacijos, būdamos atviromis švietimui savaime tampa informacinėmis, komunikacinėmis, nes jos geba dalyvauti informacijos kūrimo procesuose. Švietimo organizacijų teikiama švietimo pagalba per komunikacinius procesus su įvairiom socialinėm grupėm įjungia šias organizacijas į kitas visuomenės struktūras ir tokiu būdu švietimas, kaip reiškinys tampa visuomenės žinių kultūrą kuriančia ir ją palaikančia institucija.
- Tyrimas yra grindžiamas švietimo, kaip socialinės, komunikacinės paslaugos samprata, apimančia socialinių grupių įvairovę, jų aukščiausių poreikių sistemas. Švietimo paslaugos samprata apima orientaciją ir į asmenį, jo individualiuosius poreikius bei bendruosius paslaugos kokybės požymius, kuri rinkos ekonomikos sąlygomis reiškia „geriausią produktą mažiausiomis sąnaudomis“ (Daft, 1997).
- Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas suprantamas kaip lokalsios švietimo sistemos subsystemos, kurioms yra būdingos tos pašios savybės ir bruožai, kaip ir visoms kitoms švietimo sistemos grandims, o tuo pačiu ir sąlyginė autonomija, apsprendžianti šių subsystemų funkcionavimo kokybę, sąlyginai priklausančią nuo jų pačių organizacinės struktūros. Todėl šeimų švietimo procesai yra kuriami ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo subsystemų organizacijose ir yra kaip komunikacijos įrankiai, atkleidžiantys šių organizacijų funkcionavimo reikšmingumą tiek bendroje švietimo sistemoje, tiek ir visuomenėje.

2.2. Tyrimo metodika

Anketa sudaro 16 klausimų (žr. 1 priedą). Siekiant įvertinti parengtų anketų kokybę buvo atliktas *žvalgomas tyrimas*. Remiantis užpildytų anketų rezultatais buvo atlikti keli pakeitimai, patikslinti teiginiai, kurie palengvino respondentams anketos pildymą. *Anketą sudaro:*

1. *Ižanginė dalis*, kurioje kreipiamasi į respondentą su tikslu dalyvauti tyrime, paaiškinamas šio tyrimo tikslas, pateikiama anketos pildymo instrukcija.

2. *Pagrindinė dalis*, 1-4 klausimai, skirti įvertinti demografinius duomenis. Taip pat buvo padėkota respondentams už pateiktus atsakymus.

3. *Baigiamoji dalis*, 5 -16 klausimai, kuriose pateikiami probleminiai klausimai. Jais siekta išsiaiškinti, ką respondentai mano apie ikimokyklinėse įstaigose organizuojamą tėvų švietimą.

Prie teiginių pateikiama kelių pakopų vertinimo skalė, kurioje išreikštas palinkimas į nepritarimą ir pritarimą bei galimybė išreikšti neutralią nuostatą (pvz., „visiškai nesutinku-nesutinku-nežinau-sutinku-visiškai sutinku“ ir pan.). Respondentams buvo suteikta galimybė pareikšti nenumatytą nuomonę.

Visi anketos klausimai yra svarbūs atliekamam tyrimui, nes padės suformuluoti galutines darbo išvadas, kurios galėtų būti naudingos ir pačių organizacijų, kuriose buvo atliktas tyrimas, vadovams.

Anketą sudaro šios *klausimų rūšys*:

- *Uždari dichotominiai klausimai* – tai klausimai, kuriuose iš dviejų atsakymų prašoma pasirinkti tik vieną, o atsakymų kategorijos aiškiai numatomos.
- *Uždari multichotominiai* – tai klausimai, kuriuose atsakymus reikia parinkti daugiau negu iš dviejų variantų;
- *Atvirieji klausimai* – tai klausimai, kuriuose reikia pasirinkti vieną ar kelis atsakymus, geriausiai atspindinčius respondento nuomonę.

Atsakymai skirstomi į šias rūšis:

- *Dvivariančiai atsakymai* – kai pasirenkamas vienas iš dviejų pasiūlytų uždaru atsakymų;

Daugiavariantiniai atsakymai – kai pasirenkamas vienas ar keli, geriausiai atspindintys respondento nuomonę, atsakymai;

- *Atviri atsakymai* – kai respondetas gali pasirinkti alternatyvas, kurios nebuvo pateiktos uždaruose klausimuose.

Tyrimo etika: Prieš pateikiant anketas, respondentams buvo paaiškintas atliekamo tyrimo tikslas, nurodyta kodėl svarbi kiekvieno respondento nuomonė, užtikrintas anketos anonimiškumas ir konfidencialumas.

Tyrimo imtis: 324 respondentai (tėvų, kurių vaikai lanko ikimokyklinės įstaigas)

Mokslinio tyrimo procesą (eigą) santykinai Kardelis (2005, p. 109) skirsto *į tris pagrindinius etapus:*

1. Pasiruošimas tyrimui ir tyrimo organizavimas;
2. Empirinių duomenų rinkimas;
3. Tyrimo duomenų apdorojimas.

Pasiruošimas tyrimui ir tyrimo organizavimas: 2008 m. balandžio mėn. buvo parengta anketa. Išdalintos 335 anketų, iš kurių grįžo 324 anketos.

Tyrimo duomenų administravimas. Anketoje esantys teiginiai buvo koduojami naudojantis standartizuotomis kodavimo instrukcijomis ir sudaroma kompiuterinė testavimo duomenų matrica. Duomenų kodavimo ir perkėlimo procedūrų patikimumui įvertinti pakartotinai koduota ir suvesta 5% atsitiktinai atrinktų testo lapų. Kodavimo klaidų skaičius neviršijo 0,3%.

Skaičiavimai atlikti naudojantis specializuota statistine kompiuterine programos paketu SPSS (Bühl, Zöfel, 1996), lentelės ir grafikai sukurti bendraisiais redaktorais.

Atlikta dažnių, vidurkių analizė. Skirtumui tarp dviejų grupių statistiniams reikšmingumui įvertinti buvo taikomas Mann-Whitney U neparametrinis testas (t-testo analogas ranginėms skalėms). Pasirinktas reikšmingumo lygmuo $p < 0,05$.

Rezultatų analizei buvo panaudoti *suminių (kaupiamųjų) procentų* grafikai. Suminiai procentai sukaupia kintamųjų reikšmių procentines išraiškas nuo 0 iki 100%. Staigus grafiko kilimas rodo žymų procentinį padidėjimą pereinant prie gretimos kintamojo reikšmės.

Iš pirminės duomenų bazės sudarytos atsakymų į kiekvieną anketos klausimą pasiskirstymų lentelės. Kiekvienam anketos klausimui pateikiamas atsakymų variantų skaičius ir jų pasiskirstymas procentais. Klausimams, į kuriuos atsakant buvo galima pasirinkti daugiau nei vieną atsakymo variantą, pasiskirstymo procentas apskaičiuotas kiekvienam atsakymo variantui.

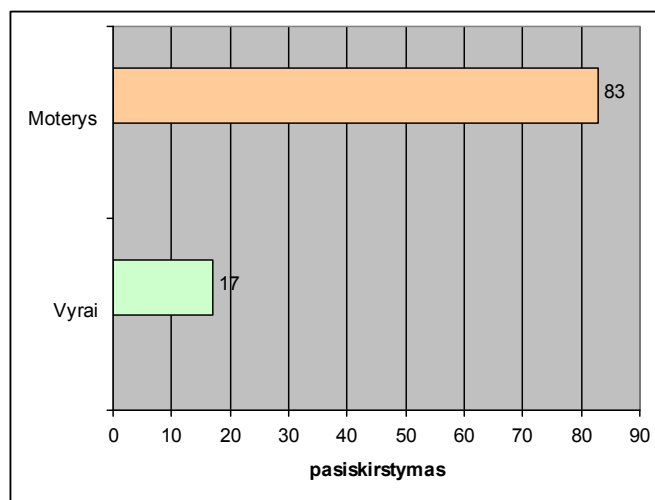
III. TYRIMO REZULTATAI IR ANALIZĖ

3,1 Tyrimo imties charakteristika

TĖVŲ AUGINANČIŲ VAIKUS IKI 7 METŲ CHARAKTERISTIKA

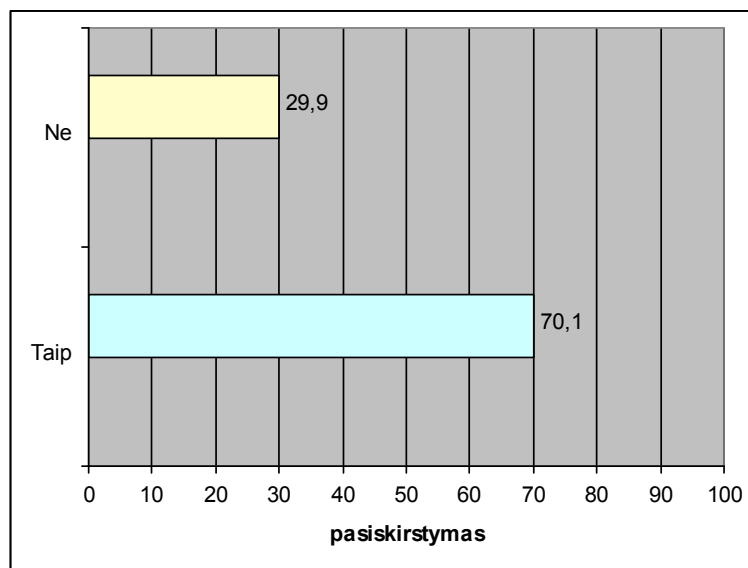
Siekiant išsiaiškinti tėvų požiūrį apie ikimokyklinėse įstaigose organizuojamą tėvų švietimą buvo apklausti Šiaulių ikimokyklinės įstaigos lankančių vaikų tėvai. Siekiant gauti kuo objytyvesnę tėvų nuomonę apie ikimokyklinėse įstaigose organizuojamą tėvų švietimą, anketos buvo išdalintos keliose Šiaulių ikimokyklinėse įstaigose.

Tyriamųjų pasiskirstymas pagal lytį. Tyrime dalyvavo 324 respondentai iš jų 16,7% vyrų ir 83,3% moterų. Šie rezultatai rodo, kad į ikimokyklinėse įstaigose dažniau lankosi moterys nei vyrai. Tai byloja, kad vyrai vaikų ugdymą ir auklėjimą palieka moterims.

1 pav. Tyrime dalyvavusių tėvų pasiskirstymas pagal lytį (%)

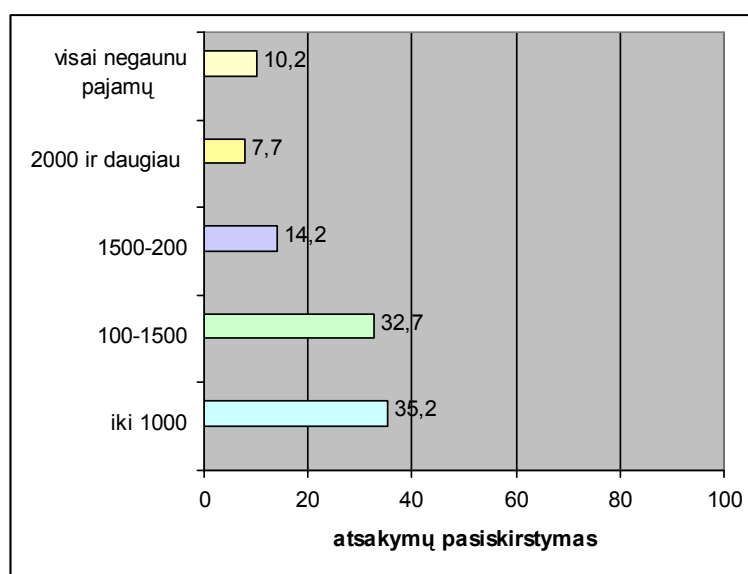
Tyriamųjų darbingumas.

2. pav. Respondentų darbingumas(%)

Iš 324 respondentų 29,9 % respondentų nedirba. 70,1 % respondentų dirba. Tad dalis tėvų yra laisvesni dienos metu.

Apklaustųjų pajamos. Socialinė tėvų padėtis yra rimtas šeimos klimato veiksnys. Atitinkamos šeimos sluoksnio gyvenimo, laisvo laiko kiekio ir jo pasiskirstymo sąlygomis klostosi saviti šeimos narių santykiai.

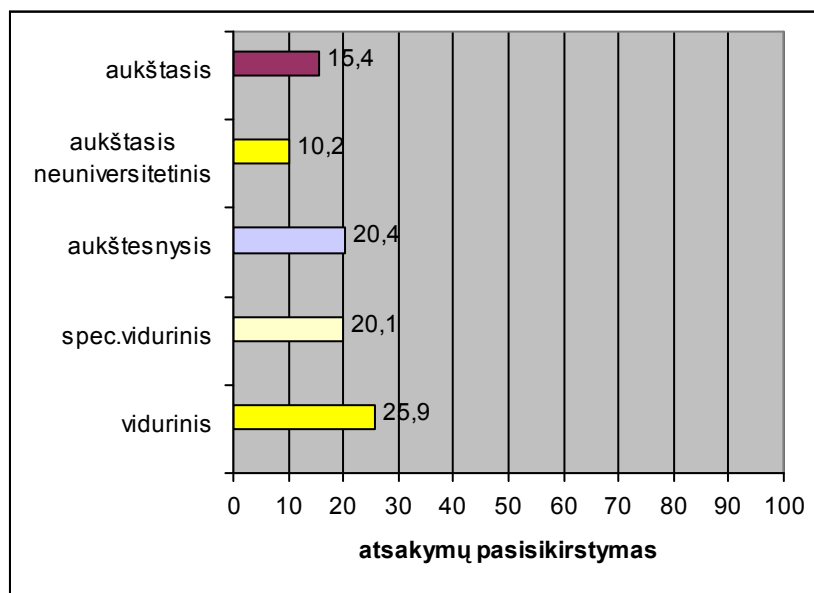

3 pav. respondentų uždarbis per mėnesį (%)

Šeimas, kurių nariai patiria didelius materialinius – buitinius sunkumus, gali slėgti bloga nuotaika, menkavertiškumas. Tyrimas atskleidė, kad daugelio tėvų 35.2 % uždarbis per mėnesį

siekia 1000lt per mėnesį ar iki 1500 lt 32.7 % tėvų.

Apklaustųjų išsilavinimas. Dauguma apklaustųjų tėvų turi vidurinį išsilavinimą 25,90 %

4. pav. respondentų išsilavinimas (%)

Gauti rezultatai parodo, kad 15,4 % respondentų yra įgyję aukštąjį išsilavinimą, 28,1 % respondentų turi spec. vidurinį išsilavinimą. Šie duomenys mums padės palyginti žmonių su skirtingais išsilavinimais požiūrį į ikimokyklinėje įstaigoje vykdomą veiklą ir jų galimybes joje dalyvauti.

3.2 Tėvų nuomonė ir poreikiai švietimo organizavimo klausimais ikimokyklinėje įstaigoje

Viena iš svarbiausių ugdymo įstaigos veiklos sričių yra sumanus, kūrybiškas, nuoširdus ir dalykiškas pedagogų bendravimas su ugdytinių šeimomis, panaudojant kuo įvairesnes bendravimo formas.

1 lentelė

Informavimo apie vaiko ugdymą įstaigoje formos

INFORMAVIMO FORMOS	ATSAKYMŲ PASISKIRSTYMAS PROCENTAIS (%)
tėvų susirinkimai	28,4
pokalbiai telefonu su pedagogu	6,8
individualūs pokalbiai	44,8
susitikimai su specialistais	3,4
vaikai	12,7
dalyvavimas bendruose renginiuose	4,0

Atlikus tyrimą išryškėjo, kad viena efektyviausių bendradarbiavimo formų su šeima yra individualūs pokalbiai 44,8%. Mažiau efektyvi bendradarbiavimo forma – bendri renginiai, nes tik 4% respondentų ją pasirinko kaip informatyvią, daugiausiai informacijos suteikiančią formą. Individualūs pokalbiai, dažniausiai vyskta išanksto nenumatyti. Tėvai bet kada atvykę į vaiko lankomą ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę gaus visą svarbią informaciją apie savo vaiką, jo pasiekimus. Todėl šis informavimo būdas tėvams labai patogus ir efektyvus. Mažiausiai efektyvus informavimo būdas apie vaiko ir jo ugdymą – bendri renginiai. Šiuo atžvilgiu, renginiai ikimokyklinėje įstaigoje vyksta pirmoje dienos pusėje, kada tėvai dirba.

Kad individualūs pokalbiai viena iš efektyviausia švietimo forma patvirtina ir A. Juodaitytės ir kt. darytas tyrimas 2008 metais „Informavimas apie ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą“

2 lentelė

Mažiausiai informatyvios švietimo formos

ŠVIETIMO FORMOS	ATSAKYMŲ PASISKIRSTYMAS PROCENTAIS (%)
tėvų susirinkimai	6,2
pokalbiai telefonu su pedagogu	13,3
individualūs pokalbiai	1,2
susitikimai su specialistais	27,2
vaikai	29,3
dalyvavimas bendruose renginiuose	22,8

Tėvai auginantys ikimokyklinio amžiaus vaiką, kuris lanko darželį beveik visą

švietimo pagalbą gauna joje. Dominuoja šie švietimo pagalbos būdai: pokalbiai telefonu su pedagogu, individualūs pokalbiai. Mažiausiai informatyvi švietimo pagalba – susitikimai su spec. pedagogais. Viena iš priežasčių spec. pedagogų trūkumas ikimokyklinėse įstaigose. Iš pokalbių su pavaduotojomis ugdymui ir praktinių žinių, ikimokyklinėse ugdymosi įstaigose yra dažniausiai tik logopedas, labai retai, kuri ikimokyklinė įstaiga turi socialinį pedagogą, psichologą. Todėl ši forma mažiausiai informatyvi tėvams.

3 lentelė

Mažiausiai informatyvios švietimo formos pasiskirstymas pagal išsilavinimą (skaičius)

ŠVIETIMO FORMOS	IŠSILAVINIMAS				
	Vidurinis	Spec.vidurinis	Aukštesnysis	Aukšasis neuniversitetinis	Aukštasis
tėvų susirinkimai	1	11	5	1	2
pokalbiai telefonu su pedagogu	12	12	7	2	10
individualūs pokalbiai	-	-	4	-	-
susitikimai su specialistais	29	30	19	4	18
vaikas	29	20	20	14	12
dalyvaudamas bendruose renginiuose	25	18	11	12	8

Šiuos duomenis patvirtina ir palyginimas su išsilavinimu. Spec. vidurinį išsilavinimą turintys asmenys mano, kad jie mažiausiai informacijos gauna iš susitikimų su specialistais 30 apklaustųjų, taip ir vidurinį (17) bei aukštesnįjį (19) išsilavinimą turintys apklaustieji.

Auklėtoja, logopedas, meninio ugdymo, socialinis ar judesio korekcijos pedagogas tik tada galės gerai atlikti savo pareigas, t.y. ugdytojo vaidmenį, kai gerai pažins savo ugdytinį ir jį supančią socialinę aplinką. O tėvai lengviau išspręs problemas, kai gerai pažins ugdymosi aplinką ir pedagogus.

Anketos klausimai padėjo išsiaiškinti, kad efektyviausia švietimo forma – individualūs pokalbiai, o mažiausiai susitikimai su spec. pedagogais. Tad būtų tikslinga išsiaiškinti, kur pirmiausia pagalbos kreipiasi tėvai susidūrę su ugdymo, auklėjimo problemomis.

Priimtinausia švietimo pagalbos forma susidūrus su problemomis

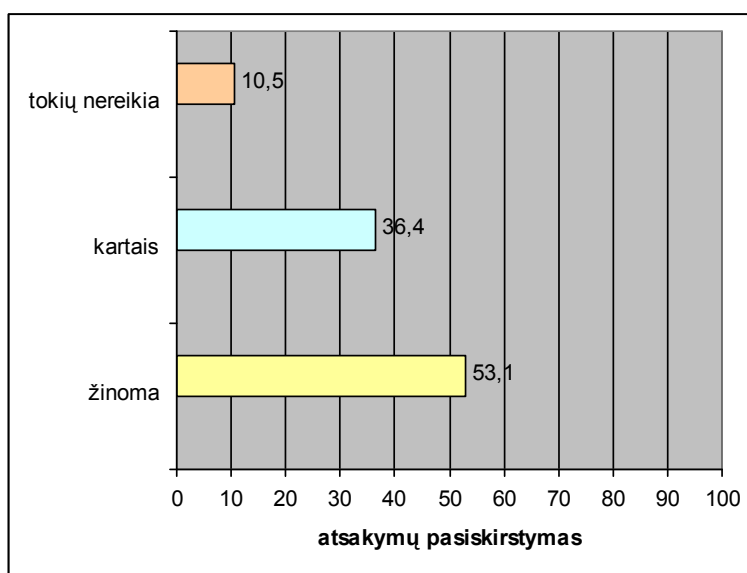
ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKĖJAI	ATSAKYMŲ PASISKIRSTYMAS PROCENTAIS (%)
knygos, žurnalai	23,1
specialistai	18,8
kaimynai	9,6
grupėje dirbantys pedagogai	32,1
nieko nedarau	4,0
Kita (internetas)	12,3

Rezultatai atskleidė, kad pagalbos dėl iškilusių auklėjimo problemų pirmiausia pagalbos kreipiasi į grupėje dirbančius pedagogus. Apibendrinus galima pastebėti, kad 1-6 amžiaus vaikus auginančios šeimos vaikų auginimo klausimus aptaria su pedagogais 32,1%. Tikriausiai tai nutinka todėl kad grupėje dirbantis pedagogas gerai pažįsta vaiką ir jo šeimą, tai padeda tėvams ir pedagogui rasti abipusį teisingą sprendimą.. Ugdymo įstaigos yra pagrindinis tėvų informavimo apie galimą pagalbą šaltinis.

Likusi dalis klausimus pataria socialiniame rate arba savarankiškai: su kaimynais, knygoje, kreipiasi į specialistus.

4% tėvų iškilusių problemas „praleidžia pro pirštus“ jie į tai nekreipia dėmesio ir palieka jas nespręstas. Tai tik įrodo, kad tėvai problemas palieka ant grupėje dirbančių pedagogų pečių.

Daugelis tėvų susidūrę su problemomis pagalbos kreipiasi tai į specialistus, tai į kaimynus, kiti ieško atsakymų knygoje, bet ar tėvams būtų reikalingos konsultavimo(si) paslaugos išryškėja šioje diagramoje:

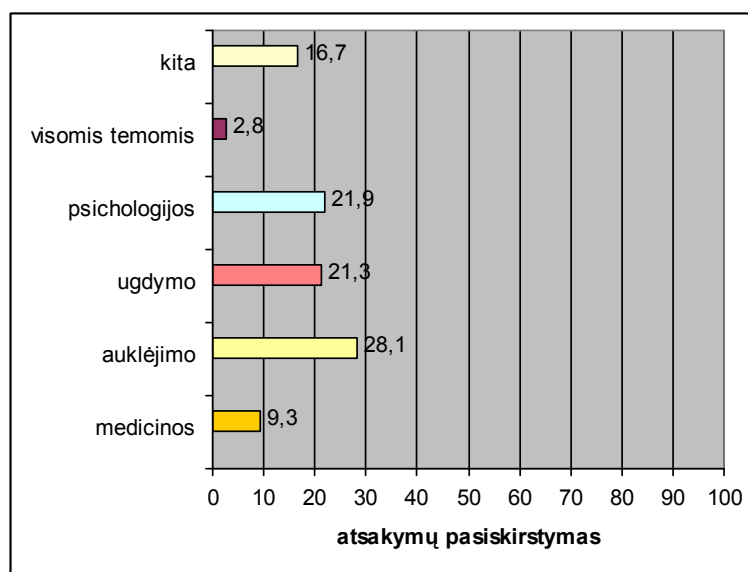

5 pav. Švietimo pagalbos reikalingumas

Šie duomenys įtikina, kad savo pedagogines, psichologines, medicininės žinias norėtų pagilinti kiek daugiau nei pusė respondentų ir naudotųsi konsultavimo paslaugomis. 36,4% apklaustųjų tik retkartėiais naudotųsi šiomis paslaugomis. 10,5 % respondentų šiomis paslaugomis nesinaudotų.

Šie rezultatai verčia manyti, kad tėvai dar nepakankamai suvokia tėvų švietimo prasmę. Reikia pripažinti, kad daugelį metų tokia švietimo forma nebuvo viešinama.

Kad tėvams trūksta žinių ugdymo, auklėjimo klausimais patvirtina ir 2008 metais Sociologijos ir politikos tyrimo centro darytas tyrimas tema „Švietimo pagalba šeimoms, turinčioms 1-6 metų vaikus“. Tyrimas atskleidė, kad apie 17 % šeimų įvardijo švietėjiškos, konsultacinės pagalbos poreikį. Tėvams trūksta specialisto psichologo konsultacijų, kitų ugdymo ir raidos klausimais konsultuojančių specialistų patarimų.

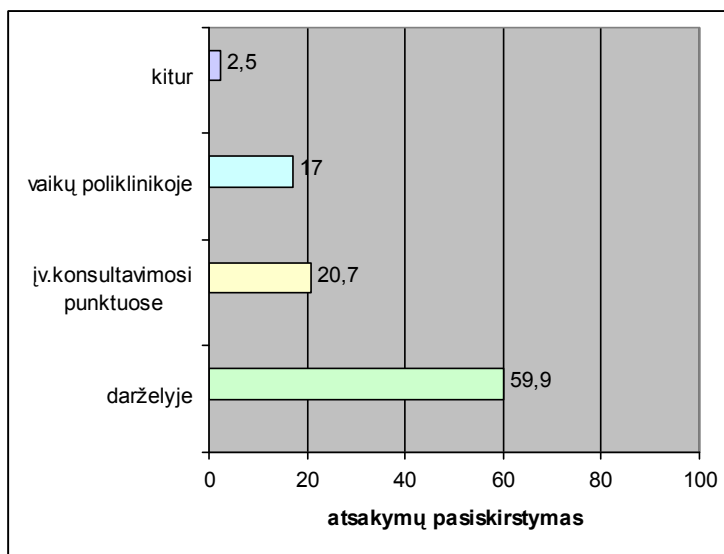
6 pav. Švietimo pagalbos tematika (%)

Šie rezultatai pasisikirstė panašiai, tačiau daugiau tėvėlių norėtų konsultuotis auklėjimo klausimais 28,1% ir psichologijos 21,9% temomis. O 16,7% tėvų konsultuotųsi visomis temomis, tačiau 2,8 % tėvų visai nieko nenurodė. Išryškėja spec. pedagogų reikalingumas.

Tad vis didesnę dėmesį reikia skirti bendradarbiavimui, kurio prielada yra konsultavimas, nes šeimos ir specialistų susitikimas dažniausiai prasideda nuo konsultacijos, kuri perauga į bendravimą, šeimos įtraukimą, bendradarbiavimą komandoje. Norint, kad tėvai išmoktų būti ikimokyklinės įstaigos partneriai, jiems reikalinga parama.

Švietimo pagalbos tematika įvairi, tėvai norėtų gauti informacijos įvairiais klausimais, tiek ugdymo, tiek psichologijos ir kt. Taip pat iš ankstesnių duomenų matyti, kad pagalbos dažniausiai

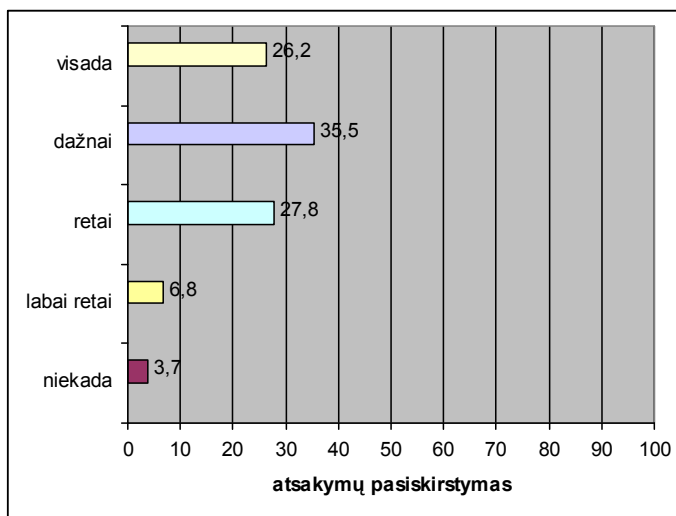
kreipiasi į grupėje dirbančius pedagogus. Tad svarbu būtų sužinoti, tėvų nuomonę apie švietimo pagalbos teikimo instituciją.

7 pav. Tėvų pageidaujamos švietimo pagalbos teikimo institucijos (%)

Tėvų atsakymai į klausimą apie pageidaujamas švietimo pagalbos teikimo institucijas rodo, kad didžiausią vaidmenį šioje pagalbos teikimo organizavime jie skiria ikimokyklinio ugdymo įstaigai, 59.9% apklaustųjų. Mano nuomone, tai tėveliams būtų patogiau, todėl, kad ateidami ikimokyklinę įstaigą pasiimti atžalos galėtų pasinaudoti ir konsultavimosi paslaugomis ir tai neužimtų papildomai laiko nuvykimui.

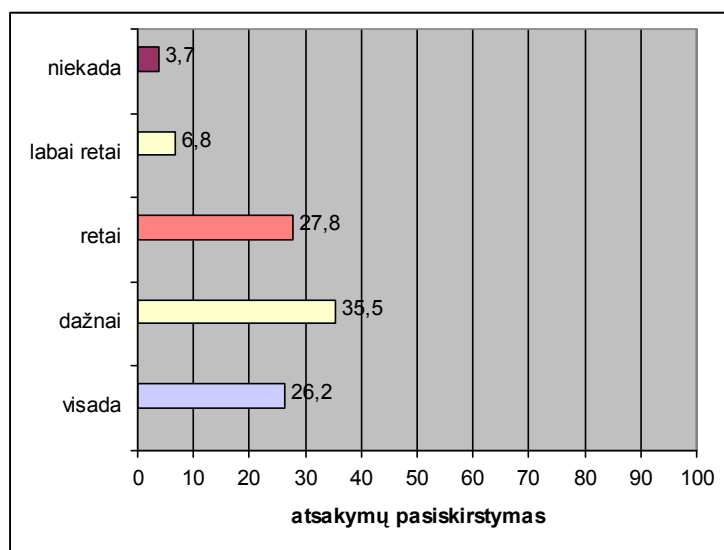
Ankstesni tyrimo rezultatai atskleidė, kad tėvai esant galimybei nors ir neaktyviai dalyvauja ugdymo procese, pagalbos ugdymo ar auklėjimo klausimais kreipiasi į pedagogus, tačiau taip pat svarbu ar tėvai gauna informacijos iš savo vaiko.

8 pav. Ar tėvai domisi kaip jų vaikai praleido dieną (%)

A. Juodaitytė (2003) „Vaikų įgyta patirtis turi tiek grupinį, tiek ir bendrąjį ankstyvajai vaikystei būdingą situacinį – prasminį kontekstą: vaikai yra iniciatyvūs aplinkos stebėtojai ir gana anksti joje pradeda reikštis kaip socialiniai individai, kaupiančius patirtį, reikšmingą jų gyvenimui šeimoje ir darželio aplinkoje. Jie yra ne tik suaugusiųjų gyvenimo stebėtojai ir vertintojai, bet ir individai, siekiantys jau ankstyvojoje vaikystėje įsitraukti į šį gyvenimą“

Todėl tėvai turėtų domėtis kaip vaikai praleido dieną, nes taip sudaromas ugdymo proceso tęstinumas per vaiką, jo potyrius. Taip visada daro 45.4 % apklaustųjų. Dažnai 30.9% apklaustųjų, galima teigti, kad daugelis tėvų domisi kaip vaikai praleidžia dieną ikimokyklinėje įstaigoje.

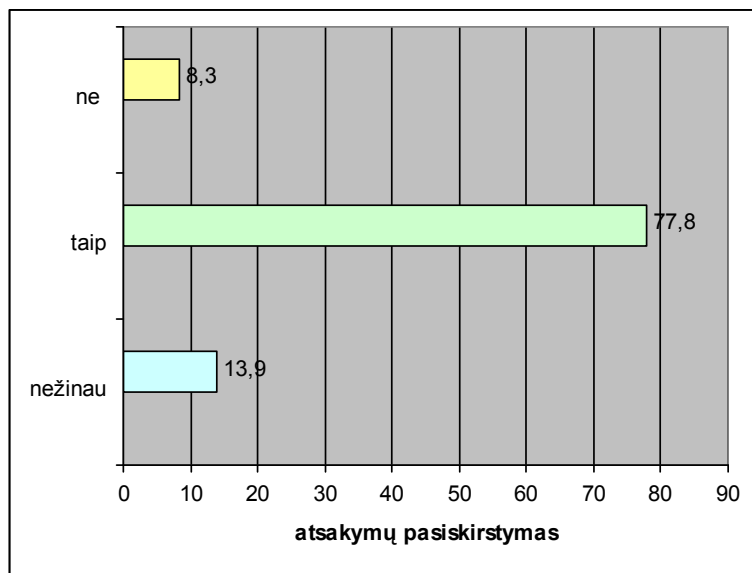

9 pav. Tėvų dalyvavimas ugdymo procese (%)

A. Juodaitytė (2003) teigia, kad dalyvaujant vaikų ugdymo procese tėvams, formuojasi ne tik nauja bendradarbiavimo su pedagogais patirtis, bet ir atsiranda tėvams ir pedagogams neįprastų vaidmenų. Dalyvaudami renginiuose, šventėse tėvams sudaroma galimybė ne tik dalyvauti edukacijos procesuose, bet ir įgyti reikiamų žinių bei mokėjimų.

Tačiau daugelis tėvelių nėra suinteresuoti dalyvauti ikimokyklinėje įstaigoje organizuojamuose renginiuose. Kaip rodo tyrimo rezultatai tik 26.6% respondentų patvirtino, kad visada stengiasi dalyvauti organizuojamuose renginiuose, labai retai - 6.8% ir niekada nedalyvauja - 3.7 % renginiuose. Taip atsitinka todėl, kad renginiai organizuojami dieną, dirbantiems tėvams sunku kas kart išėiti iš darbo, nes tam nėra sudaryta sąlygų.

Kaip atskleidė tyrimas – tėvai nelabai aktyviai dalyvauja ar organizuoja renginius, tačiau svarbu ar tėvams sudaromos sąlygos tėvams siūlyti idėjas vaikų lankomoje grupėje.

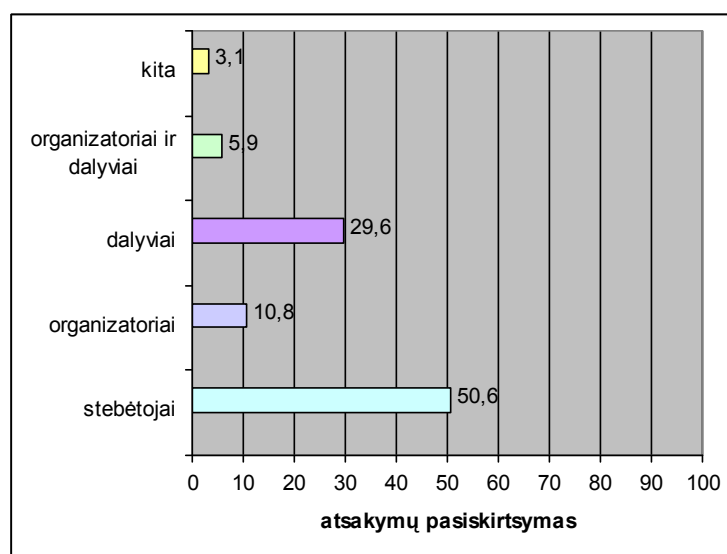

10 pav. Ar sudarytos sąlygos tėvams praktiškai dalyvauti ugdymo procese (%)

Tyrimas atskleidė, kad tėvams yra sudaroma galimybė dalyvauti ikimokyklinės grupės gyvenime, jos kūrimo, reikšti savo nuomonę. Tai patvirtino 50,9 % respondentų.

Taip sudaroma galimybė tėvams kartu mokytis toje pačioje aplinkoje, kurioje yra ugdomi ir vaikai. Tai atitinka tėvų poreikius, padeda jiems kartu su pedagogais spręsti vaikų ugdymo tobulinimo klausimus. Kaip teigia A. Juodaitytė (2003) ikimokyklinio ugdymo įstaigos, plėtodamos socialines – edukacines tėvų nuostatas, sujungia šeimos ir pedagogų bendruomenes. Tėvams yra sudaroma galimybė praktiškai dalyvauti vaikų ugdymo procese.

Tačiau 29,9 % respondentų tuo nesidomi ir apie tai nežino. 19,1 % respondentų teigia, kad jie neturi galimybės siūlyti idėjų grupės gyvenime ir jos kūime. Tai tik įrodo, kad tėvai ir pedagogai neaktyviai tarpusavyje bendradarbiauja. Kad tėvai pasyvūs ne tik siūlant idėjas grupės gyvenime, bet ir organizuojant renginius parodo tolimesni tyrimo rezultatai.

11 pav. Tėvų iniciatyva dalyvaujant ugdymo procese (%)

Tyrimo rezultatai parodė, kad tėvai pasyviai dalyvauja ikimokyklinėje įstaigoje

organizuojamuose renginiuose, šventėse, tai patvirtina ir šie tyrimo rezultatai. Nes 50.6% respondentų yra tik stebėtojai, o tik maža dalis 5.9% respondentų renginiuose dalyvauja kaip organizatoriai ir dalyviai.

Mano nuomone, taip atsitiko todėl, esama situacija (tėvų rūpesčiai dėl darbo) sumažina iniciatyvumą dalyvauti bendruose renginiuose, siūlant idėjas. Todėl lengviausia išeitis tėvams lieka - palikti vaiką ikimokyklinės įstaigos rankose, tačiau esant galimybei dalyvauja ugdymo procese, tačiau kaip stebėtojai.

5 lentelė

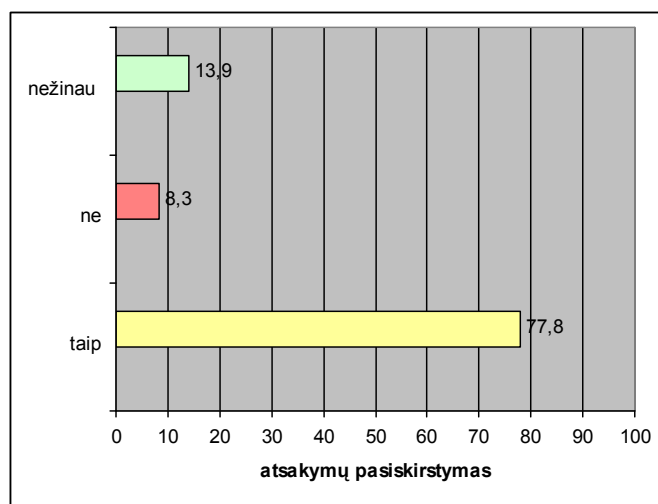
Tėvų iniciatyva dalyvaujant ugdymo procese išsilavinimo aspektu (skaičius)

TĖVŲ VAIDMENYS	IŠSILAVINIMAS				
	vidurinis	spec.vidurinis	aukštesnysis	aukšasis neuniversitetinis	aukštasis
stebėtojai	43	54	34	12	21
organizatoriai	8	10	4	2	11
dalyviai	22	4	26	15	16
organizatoriai ir dalyviai	8	2	2	4	2

Tyrimo rezultatai atskleidė, statistinį reikšmingumą tarp bendrai organizuojamų renginių, išsilavinimo aspektu ($p < 0,05$).

Įstaigoje organizuojamuose renginiuose visada dalyvauja tie tėveliai, kurie turi spec. vidurinį išsilavinimą 24 respondentai, tačiau jie pasirenka stebėtojų vaidmenis 54 respondentai. Organizatorių vaidmenį pasirenka tėveliai turintys aukštąjį išsilavinimą 11 respondentų. Tačiau rodo iniciatyvą ir dalyvauja organizuojamuose renginiuose šventėse 22 turintys vidurinį, ir 26 aukštesnįjį išsilavinimą turintys respondentai.

Kad švietimo pagalba reikalinga ir svarbi atskleidė tyrimo rezultatai. Tačiau labai svarbu išsiaiškinti ar tėvai yra patenkinti savo ikimokyklinės įstaigos veikla, ar vis dėlto pasirinktų esant galimybei kitą ugdymo įstaigą.

12 pav. Ar tėvai rinkęsi tą pačią ikimokyklinę įstaigą (%)

Ikimokyklinis ugdymas tampa svarbus tiek politinėmis, tiek socialinėmis prasmėmis, užtikrina mažų vaikų iš įvairių socialinių grupių lygias teises į kokybinį ugdymą ankstyvojoje vaikystėje, drauge ir tėvų teises į efektyvų švietimą. Ikimokyklinės įstaigos lygiomis teisėmis su visomis kitomis švietimo institucijomis dalyvauja kuriant žmogaus nuolatinio mokymosi, suaugusiųjų švietimo ir vaikų humanistinio ugdymo ideologiją visuomenėje.

Ikimokyklinis ugdymas pasirinkimo prasme yra laisva švietimo forma. Todėl tėvai turi galimybę ją rinktis. 252 respondentai teigia, kad pasirinktų tą pačią ikimokyklinę įstaigą. O neapsisprendę 45 respondantai. Tad galima teigti, kad tėvai yra patenkit pedagogų bendradarbiavimu, vaikų ugdymu ir pasitiki savo ikimokykline įstaiga.

Apibendrinus galima teigti, kad tėvai pasitiki ikimokyklinėje įstaigoje dirbančiais pedagogais. Informatyviausia švietimo forma tėvai laiko individualius pokalbius, pokalbius telefonu su pedagogu. Tėvai turi galimybę dalyvauti ikimokyklinės įstaigos grupės veikloje įsijungiant į bendrus renginius, projektus.

3.3 Šiaulių ikimokyklinėse įstaigose naudojamos tėvų švietimo formos

Šeima yra pirmoji vaikų socialinio auklėjimo institucija, ikimokyklinė įstaiga tik papildo šeimoje įgytas vertybes ir normas. Šiuo metu ikimokyklinėse įstaigose stengiamasi priartėti prie kokybiško ugdymo šeimoje. Tuo tikslu siekiama atsižvelgti į tėvų pageidavimus, formuojant grupes, vaikų dienos ritmą.

Aplankius Šiaulių ikimokyklinės įstaigas (20) ir pakalbėjus su pavaduotojomis ugdymui paaiškėjo, kad ikimokyklinės įstaigos aktyviai dirba šviečiamąjį darbą, skatina tėvus vis labiau domėtis savo vaikais ir jų ugdymu, inicijuoja pažangius ugdymo būdus ir metodus suteikia tėvams kai kurių praktinių žinių.

Pagal surinktus duomenis švietimo formos pasiskirstė taip: žr. lentelė nr 6.

6 lentelė

Švietimo pagalbos formos, kurias naudoja Šiaulių ikimokyklinės įstaigos
(sudaryta autorės)

Individualus švietimas	Kolektyvinis tėvų švietimas
Individualūs pokalbiai	Visuotiniai tėvelių susirinkimai
Susirašinėjimas	Grupės tėvelių susirinkimas
Anketinės apklausos	Seminarai, paskaitos tėvams
Ekskursijos į tėvų darbovietes	Atvirų durų dienos
Tėvelių dalyvavimas ugdymo procese	Informacija grupės stenduose, segtuvai
Bendravimas telefonu	Lankstinukai
Įtraukimas į projektinę veiklą	Disputai
Įtraukimas į vaiko pažangos vertinimą	Internetiniai tinklalapiai
	Pedagoginės –psichologinės literatūros parodos

Galima teigti, kad visose ikimokyklinėse įstaigose yra šios švietimo formos: standinė informacija grupės kolidoriuje, lankstinukai, segtuvai su įvairia informacija (straipsniai, įstatymai). Taip pat vyksta tėvelių susirinkimai, individualūs pokalbiai. Pedagogai grupėse vykdo įvairius projektus, į kuriuos stengiasi įtraukti ir tėvelius, vykdomos įvairios išvykos, renginiai kartu su

tėveliais. Tačiau iš pokalbių su pavaduotojais ugdymui išryškėjo, kad ne visada tėveliai noriai į juos įsitraukia. Susirinkimų metu ikimokyklinėse įstaigose organizuojamos pedagoginės – psichologinės literatūros parodos.

Pokalbio metu paaiškėjo, kad anksčiau kaikurios ikimokyklinės įstaigos turėdavo tėvų kambarius, kuriuose tėveliai rasdavo pedagoginės literatūros, galėdavo pakalbėti su pedagogais, tačiau šie kambariai jau įstaigose panaikinti, nes tėvai pasyviai juose lankydavosi.

Ne visos ikimokyklinės įstaigos naudoja šias švietimo formas: internetiniai puslapiai apie ikimokyklinę įstaigą ir seminarai, paskaitos tėvams. Internetiniai puslapiai apie ikimokyklinę įstaigą esti seni, informacija daugeliuose puslapiuose neatnaujinta. Tik keletas darželių turi gražius, informatyvius internetinius puslapius, vienas tokių lopšelio – darželio „Coliukė“ internetinis tinklalapis, kuriame skelbiama nauja informacija tėveliam, kvietimai į renginius, įvairios nuotraukos iš įvykusių renginių. Taip pat gražius ir vis atnaujinančius informaciją turi šios ikimokyklinės įstaigos: „Klevelis“, „Saulutė“, „Sigutė“, Žiogelis“.

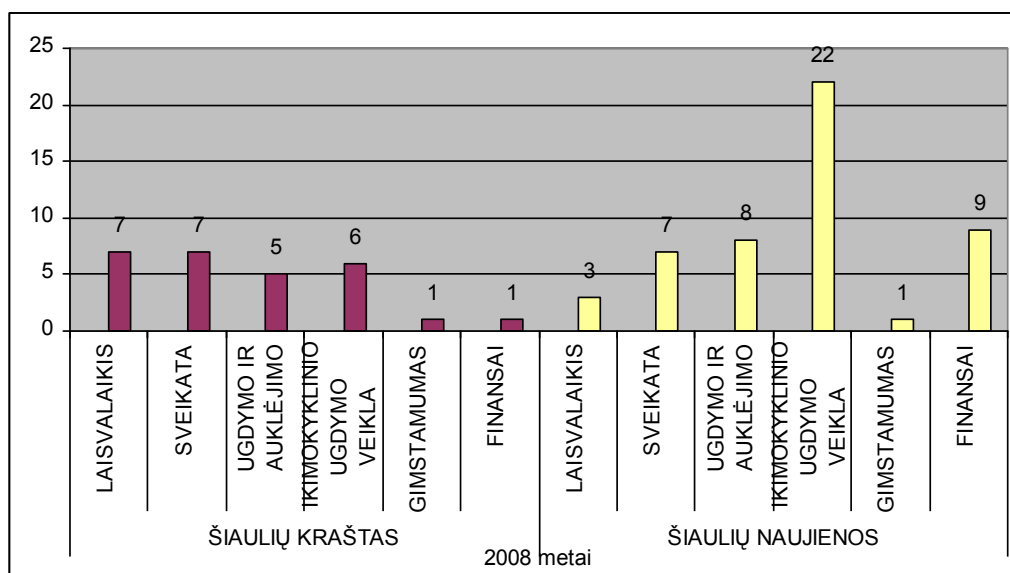
Lopšelyje – darželyje „Bangelė“ nuosekliai vykdomas tėvų švietimas. Ikimokyklinė įstaiga turi parengusi „Tėvų švietimo tobulinimo planą“, kuriame numatomos tėvų švietimo formos. Šis planas rengiamas kiekvienais mokslo metais. Mokslo metų pabaigoje pedagogai susirinkimo metu aptaria, kas buvo įgyvendinta kaip tai buvo pasiekta ir ko dar pritrūko, nepavyko įgyvendinti. Mokslo metų pabaigoje įvertinus tėvų švietimo planą, rengiamas naujas.

Lopšelyje – darželyje „Varpelis“ grupėse sukurti grupių dienoraščiai, kuriuose tėveliai gali rasti informaciją ir nuotraukas apie vaikų veiklą grupėje ir už jos ribų. Taip pat ši ikimokyklinė įstaiga rengia anketas tėvams, kad sužinotų tėvų nuomonę vienu ar kitu klausimu.

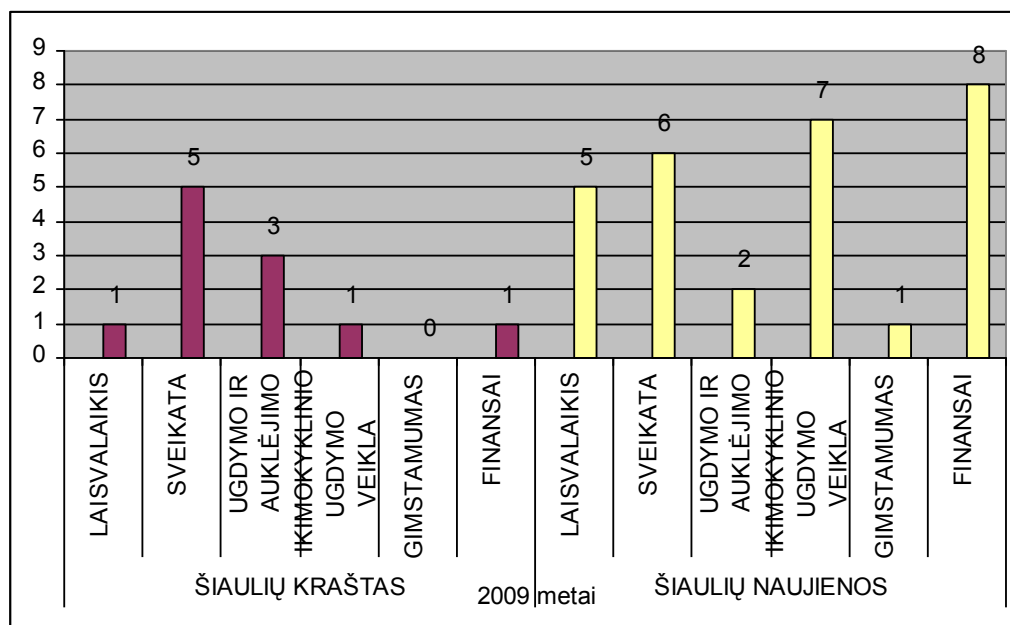
Apibendrinus galima teigti, kad ikimokyklinės įstaigos naudoja įprastas, nusistovėjusias tėvų švietimo formas. Vis dar neišnaudojamos galimybės informatyviai pristatyti savo įstaigos veiklą, vykdomus projektus, informaciją pasinaudojant internetu.

3.4 Švietimo pagalba šeimoms, spaudos analizės pagrindu

Viena iš visuomenės švietimo formų – spauda. Šiuo pagrindu buvo siekiama išsiaiškinti kokiomis temomis, skirtomis tėvams, kurie augina vaikus iki 7 metų rašo Šiaulių miesto laikraštis „Šiaulių kraštas“ ir „Šiaulių naujienos“ (2008-2009 m). Temos buvo suskirstytos į kategorijas: laisvalaikis, sveikata, ugdymas ir auklėjimas, ikimokyklinės įstaigos veikla, gimstamumas.

13 pav. 2008 metų švietimo pagalbos šeimoms tematika spaudos analizės pagrindu

14 pav. 2009 metų švietimo pagalbos šeimoms tematika spaudos analizės pagrindu

Atlikus „Šiaulių krašto“ ir „Šiaulių naujienos“ laikraščių analizę, išryškėjo, kad 2008 metais daugiau tėvai buvo informuojami ikimokyklinio ugdymo veikla. Daug dėmesio skirta ikimokyklinukų šventėms, projektams, įvairioms akcijoms aprašyti. Tačiau aprašymai esti trumpi. 2009 metais padaugėjo informacijos sveikatos klausimais. Tėvai informuojami

Galima teigti, kad spaudoje nedaugėja informatyvių temų, kurios padėtų tėvams daugiau sužinoti jiems aktualiais ugdymo, auklėjimo klausimais, ikimokyklinių įstaigų veikla.

IŠVADOS

Atlikus teorinės literatūros analizę, galima teigti, kad:

- Švietimo reforma reikalauja šiuolaikiško, orientuoto į vartotojo (šeimos) poreikius grindžiamo informavimo apie ikimokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą. Akcentuojant sąveiką tarp šeimų, ugdymo bei socialinių paslaugų teikiančių institucijų, kečiasi tradicinė ankstyvojo institucinio ugdymo samprata (O. Monkevičienė, 2008)
- Nuosekli informavimo sistema traktuojama kaip svarbi paramos šeimai sistemos dalis, padedanti ugdyti vaikus bei užtikrina švietimo plėtotę didinant prienamumą, tęstinumą ir socialinį teisingumą. Jos dėka tėvai ir pedagogai tampa partneriais, kurių tikslas – nuoseklus vaiko ugdymas. O tėvų partnerystė su pedagogais garantuoja ugdymo kokybę.
- Lietuvos mokslininkų atlikti tyrimai padeda aiškiai numatyti dominuojančias tėvų švietimo formas, tėvų lūkesčius ugdymo ir auklėjimo klausimais. Aiškiai numatyti kokios švietimo pagalbos formos efektyviausios ir priimtinausios tėvams.

Atlikus empirinę analizę galima teigti, kad:

- Tėvai auginantys ikimokyklinio amžiaus vaiką, kuris lanko ikimokyklinę įstaigą informatyviausia švietimo pagalbos formas laiko: pokalbius telefonu su pedagogu, individualius pokalbius.
- Rezultatai atskleidė, kad pagalbos dėl iškilusių auklėjimo problemų pirmiausia pagalbos kreipiasi į grupėje dirbančius pedagogus 32,1%. Likusi dalis klausimus pataria socialiniame rate arba savarankiškai: su kaimynais, knygoje, kreipiasi į specialistus.
- Gauti tyrimo duomenys įtikina, kad savo žinias norėtų pagilinti kiek daugiau nei pusė respondentų ir naudotųsi konsultavimo paslaugomis. Švietimo pagalbos tematika įvairi, tėvai norėtų gauti informacijos įvairiais klausimais, tiek ugdymo, tiek psichologijos ir kt.
- Daugelis tėvelių nėra suinteresuoti dalyvauti ikimokyklinėje įstaigoje organizuojamuose renginiuose. Kaip rodo tyrimo rezultatai tik 26,6% respondentų patvirtino, kad visada stengiasi dalyvauti organizuojamuose renginiuose
- Įstaigoje organizuojamuose renginiuose visada dalyvauja tie tėveliai, kurie turi spec. vidurinį išsilavinimą respondentai, tačiau jie pasirenka stebėtojų vaidmenis. Organizatorių vaidmenį pasirenka tėveliai turintys aukštąjį išsilavinimą. Tačiau rodo iniciatyvą ir dalyvauja organizuojamuose renginiuose šventėse 22 turintys vidurinį, ir 26 aukštenįjį išsilavinimą turintys respondentai.
- Tyrimas atskleidė, kad tėvams yra sudaroma galimybė dalyvauti ikimokyklinės gyvenime, jos kūrime, reikšti savo nuomonę. Taip sudaroma galimybė tėvams kartu mokytis toje pačioje

aplinkoje, kurioje yra ugdomi ir vaikai. Tai atitinka tėvų poreikius, padeda jiems kartu su pedagogais spręsti vaikų ugdymo tobulinimo klausimus. Kaip teigia A. Juodaitytė (2003) ikimokyklinio ugdymo įstaigos, plėtodamos socialines – edukacines tėvų nuostatas, sujungia šeimos ir pedagogų bendruomenes. Tėvams yra sudaroma galimybė praktiškai dalyvauti vaikų ugdymo procese.

- Turinio (content) analizė, kurios pagrindu buvo apibendrinta švietimo pagalbos šeimoms, auginančioms vaikus iki 7 metų situaciją (įstaigos veiklos pagrindu) atskleidė, kad Šiaulių ikimokyklinėse įstaigos naudojamos nusistovėjusios, įprastos švietimo formos: stendinė informacija, lankstinukai, susirinkimai.
- Turinio (content) analizė, kuri leido įvertinti apibendrinti švietimo pagalbos šeimoms situaciją medijų pagalba (spaudos analizės pagrindu) išryškino, kad spaudoje mažai informacijos tėvams apie ikimokyklinio ugdymo veiklą, ugdymo, auklėjimo klausimais.

REKOMENDACIJOS

Ikimokyklinių įstaigų vadovams ir pedagogams

- Organizuojant tėvų švietimą, reiktų atsižvelgti į šeimos sudėtį, tėvų užimtumą, išsiaiškinant tėvų poreikius, interesus.
- Ieškoti naujų informavimo būdų, ne tik apsistoti tradicinėmis švietimo formomis.
- Didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių ikimokyklinėse įstaigose.
- Įtraukti tėvų švietimą į ikimokyklinės įstaigos strategijos planą, kaip vieną iš svarbiausių grandžių.
- Bendradarbiauti ikimokyklinėms įstaigoms su švietimo pagalbą teikiančiomis įstaigomis.
- Rasti būdų kaip tėvus paskatinti aktyviau dalyvauti vaikų ugdomojoje veikloje.
- Sudaryti sąlygas diskusijoms su įvairiais specialistais (psichologais, socialiniais pedagogais...)

Spaudai:

- Aktyviau ir plačiau domėtis ir aprašyti ikimokyklinių įstaigų gyvenimą (renginius, vykdomus projektus, akcijas ir kt.).
- Daugiau dėmesio skirti tėvams, informuojant apie ikimokyklinio ugdymo veiklą, ugdymo, auklėjimo klausimais.

LITERATŪRA

1. Bajoriūnas, Z. (1997). Šeimos edukologija. Vilnius.
2. Baranauskienė, D. T. (2002). Pradinė mokykla ir šeima // Mokykla. Nr 3.
3. Baltmiškienė, R. (2001). Šeimos dalyvavimas mokyklos procese // Mokymas ir mokymasis bendradarbiaujant. Šiauliai.
4. Bruzgelevičienė, R. (2001). Lietuvos švietimo kaita. Vilnius.
5. Bužinskas, G. (2006). Švietimo pagalba šeimoms, auginančioms ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikus.tyrimo ataskaita. Prieiga per internetą:
<http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tyrimai/sb/sviet_pag_Seim_ikimok_priesmok.pdf>
>
6. Daniels, E.R ir kt (2000) Atvirų viesiems vaikams grupių kūrimas. Vilnius.
7. Dapkienė, S. (2003). Klasės auklėtojas ir tėvai – partneriai. Šiauliai.
8. Dapkienė, S.(1994). Klasės auklėtojo ir šeimos bendradarbiavimo problemos// Dora. Šeima. Mokykla: respublikinio seminaro medžiaga. Šiauliai.
9. Diane trister Dodge ir kt. (2007). Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. Vašingtonas.
10. Dumčienė, A. (2004). Auklėjimo pagrindai. Kaunas.
11. Europos sąjungos tarnyba (2006). Europos Sąjungos darnaus vystymosi strategija. Briuselis
12. Gedvilienė, G., Teresevičienė M. (1999). Mokymasis bendradarbiaujant. Vilnius.
13. Gedvilienė ,G. ir kt() Edukologija
14. Grebliauskienė, B. (1997). Lyginamoji edukologija. Kaunas.
15. Ikimokyklinio ugdymo gairės:programa pedagogams ir tėvams (1993). Vilnius.
16. Juodaitytė, A. (2003). Tėvų, kaip suaugusiųjų, konstruktyvaus švietimo paradigmos raiška ikimokyklinio ugdymo kaitoje //Pedagogika Nr.69
17. Juodaitytė, A. (2003). Socializacija ir ugdymas vaikystėje. Vilnius.
18. Juodaitytė, A. ir kt. (2009). Informavimas apie ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą. Šiauliai
19. Juodaitytė, A. ir kt. (2008). Gyventojų informavimo apie ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą būklė ir patirtis. Tyrimo ataskaita. Šiauliai. Prieiga per internetą
<http://www.smm.lt/svietimo_bukle/tyrimai_sb.htm>
20. Juodaitytė, A.(2003).Vaikystės fenomenas: socialinis – edukacinis aspektas. Šiauliai.
21. Juodaitytė, A (2004). Ikimokyklinio ugdymo pasirinkimo galimybės Lietuvoje: tyrimas. Klaipėda.
22. Krumm, V. (1994). Pedagoginis mokytojų ir mokinių bendradarbiavimas // Mokykla Nr. 7

23. Lamanuskas, V.(2007). Švietimo dimensijos.Vilnius
24. Litvinienė, J. (2002). Šeima – vaiko ugdymo institucija. Klaipėda
25. Lietuvos švietimo reformos gairės. (1993). Vilnius.
26. Lietuvos švietimo ir mokslo ministro įsakymas (2005). Dėl priešmokyklinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo. Nr. ISAK 1180 Vilnius.
27. Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas (2004). Dėl švietimo pagalbos ikimokyklinio amžiaus vaiką namuose auginančiai šeimai teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo. Vilnius.
28. Lietuvos respublikos įstatymas (2003). švietimo sistemos sandara. Vilnius.
29. LPFÖ (1998). curriculum for the pre-school. Stockholm.
30. Miliauskas, K. (1999). Mokyklos bendruomenė // Kuriame savo mokyklą. Vilnius
31. Monkevičienė, O. ir kt. (2008). Ikimokyklinio ugdymo įvairovė: esama situacija ir visuomenės lūkesčiai: galutinė mokslinė ataskaita. Vilnius. Prieiga per internetą <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/tyrimai_sb.htm>
32. Neifachas, S. (2008). Ikimokyklinio ugdymo programos kokybės užtikrinimas: turinio konkretizavimas, tikslų ir uždavinių įgyvendinimas, atitikties nustatymas. Vilnius.
33. Neifachas, S. (2008). vaikų ugdymas darželyje: dabartis ir ateities perspektyva. Vilnius.
34. Norkutė, O. (2005). Šeimos švietimo sistemos Lietuvoje modeliavimas// Mokytojų ugdymas Nr.5
35. Pakėnienė, ir kt (2005). Prasmingas dialogas su ugdytinių tėvais: Respublikinė mokslinė-praktinė konferencija.
36. Priešmokyklinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašas (2005).
37. Rajeckas, V.(2001). Švietimas: raida, dabartis .Vilnius
38. Rajeckas, V. (2004). Pedagogikos pagrindai.Vilnius
39. Reingardė, J. Ir kt. (2008).Šeimos instituto stiprinimas: poreikiai ir galimybės. Prieiga per internetą <www.sociumin.lt/index.php?1606775163>
40. Sabaliauskienė,R., Rimkienė, R.(2009) kokybiškas ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymas. Vilnius
41. Survelytė, D. ir kt (2003) J. Laužikas apie mokyklos ir šeimos ryšius// Pedagogika Nr. 68
42. Socialinis ugdymas: mokyklos ir šeimos bendradarbiavimas II Respublikinės mokslinės praktinės konferencijos straipsnių rinkinys. (2002). Šiauliai.
43. Sociologijos ir politikos tyrimų centras (2008). Švietimo pagalba šeimoms, turinčioms 1-6 metų vaikus. Vilnius. Prieiga per internetą: <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tyrimai/sb/Svietimo%20pagalbos%20tyrimas_seimu%20apklausa_ataskaita%20pataisyta.pdf>

44. Švietimo vadybos įvadas (1996) Kaunas.
45. Ušeckienė, L. (2001). Tėvų ir ikimokyklinio ugdymo pedagogų bendradarbiavimo nuostatos // Pedagogika, Nr 54
46. Ušeckienė, L. (2008). Žymesnės Xxa. pedagoginės kryptys ir jų ištakos.Šiauliai.
47. Valstybinės švietimo strategijos 2003 -2012 m. nuostatos (2003).
48. [Pre-school education in Slovenia](#). Prieiga per internetą:
<http://www.mss.gov.si/en/areas_of_work/pre_school_education_in_slovenia/>
49. Prieiga per internetą <www.svietimopagalba.lt>

PRIEDAI

„Šiaulių kraštas“

„Šiaulių naujienos“

Temų kategorija	2008	2009	2008	2009
laisvalaikis	„Beržynėlis“ šventė gimimo dieną“ (pramogų ir laisvalaikio parkas)	„Prie dvaro šurmuliavo vaikų Velykėlės“.	„Stebuklinga žaislų karalystė“	„Višinskio bibliotekoje – parodos konkurso atidarymo šventė“
	„Šiauliuose nušvito „Vaikystės vaivorykštė“		„Mažieji piliečiai mėgsta švęsti“	„Kaip statyti smėlio dėžę“
	„Dziudo paslaptis kremta darželinukai“		Apdovanoti „Dainų dainelės laureatai“	„Ikimokyklinukai trečiąkart varžėsi dviratukų šventėje“
	„Moliūgą sveikino varlytės vorai ir boružės“ (ikimokyklinukų rugsėjis)			„Darželinukai džiaugiasi sporto švente“
	„Šeimos teatre tėvai pažįsta vaikus“			„Jau šeštąjį kartą Šiauliuose vyko „Ikimokyklinukų rugsėjis“
	„darželinukus aplankė Zuikis – Puikis“			
	„Vaikų ligoninę papuoš išpūdingas paveikslas“			
sveikata	„Vabzdžių įgėlimai pavojingi vaikams ir alergiškiems žmonėms“	„Medikai rizikuoja vaikų sveikata“	„Gamtos spragas koreguoja specialistai“	„Sveikos mitybos įpročiai formuojasi vaikystėje“
	„Vaikų džiaugsmas – smėlio dėžė“	„Žaislai gaminami iš kukurūzų krakmolo“.	„Kaltinimas vaiko – mariniu – skaudžiausias“	„Į darželį su tabletėmis“
	„Didėjantis	„Tėviška,	„Trys mėnesiai –	„Darželiuose

	vaikų kraujospūdis – kelias į ligą“	motiniška meilė“.	vienam dantukui gydyti“	murzini vaikai“
	„Vaikų darželyje atidarytas baseinas“	„Motinystės reikia mokytis“.	„Vaikų kambaryje nebijokite ryškių spalvų“	„Vaikams geriausias kambarys“
	„Vaiką darželiui reikia ruošti iš anksto“	„Darželinukų aplinka turi būti švari“	Hiperaktyvumas – nepageidaujamas“	„Darželinukai pratinami prie parazitų“
	„Įsiutęs šuo sužalojo septynmetę“		„Silantai – vaikų dantukų saugotojai“	„Sveikatos pagrindai – darželyje“
	„Darželinukų tėvai nesutinka su talkomis“		„Į mokyklą be mamos“	
Ugdymo ir auklėjimo temos	„Agresyvūs vaikai: kodėl jie tokie?“ „Kitokių vaikų oazė“ (ugdomi spec.vaikai)	Užvenčio l.-d. Mažųjų kol kas netrūksta	„Mes laimingi ir saugūs“	„Kaimo darželinukas nerūpi nei miestui, nei rajonui“
	„Kita tiesa apie indigo vaikus“	Seniausias Kuršėnų darželis šventė jubiliejų.	„Šiaulių arenoje varžėsi mažieji sportininkai“	„Darželinukams – atnaujintos patalpos ir profesionali auklėtoja“
	„Tėvai – užsėniuose, vaikai – bet kur...“	„Tėvams teks samdyti aukles“	„Per metus Lietuvoje tris kartus padaugėjo vaikų, kuriuos tėvai palieka laikiniams globėjams“	
	„Tėvystė metų neturi“		„Vaikams pagalbos ranką tiesia didysis draugas“	
			„Šventėje laurus skynė šiauliečiai.“	
			„vaikai šelpia našlaičius“	
			„Trys nykštukai“ svečiavosi karinėje aviacijos bazėje“	
			„Darželinukai mokysis ir žais saugaus eismo kambaryje“	
Ikimokyklinės įstaigos veikla	„Vaikai liko už durų“ (neįrengta	Miestą užvaldė mažieji	Lopšelių – darželių „Klevelių“ aplankė trys	„Trijų nykštukų vaikai lankė

	papildoma grupė)	šiauliečiai.	mūzos.	edukacinę parodą“
	„Atkurtame vaikų darželyje netilpo visi mažyliai“		Logopedinis lopšelis – darželis veda renginius Katinų muziejuje“	„L/d „Gluosnis“ paminėtas Lietuvos vardo tūkstantmetis“
	„Kužių vaikų darželį remontavo prancūzai“		„Saulutėje“ morę sudegino iš pat ryto“	„L/d „trys nykštukai“ vaikai saugo gamtą“
	„Nemokamas pradinukų maitinimas su daugeliu nežinomųjų“		„Kaziuko mugė – tradicinis l.-d. „Coliukė“ renginys“	„L/d „Varpelis“ vaikučiai lanko Globos namus“
	„Darželinukams – muilo mokestis“		l/d „Varpelis“ domisi tautodaile“	„L/d. „Klevelis“ linki gero vėjo jachtai „Ambersail“
	„Mokinio krepšelyje pinigų randa ne visi“		„l/d „Varpelis“ poezijos šventė“	„L/d. „Bangelė“ vaikai kuria kitaip“
			„L/d. „Pušėlė“ – lietratūrinis – muzikinis rytmetys“	„L.d „Coliukė“ taupo popierių ir saugo medžius“
			Akcija „Padėkime žemei išauginti gležną daigelį“	
			„Saugaus eismo mokymai „Kregždutėje“ ir „Berželyje“	
			Motinos dienos - „Saulutės“ vaikučių koncertas.	
			„Ekologinės abėcėlės traukinukas lankėsi „Ažuoliuke“	
			„Ikimokyklinukai piešė vėliavą“	
			„Švietimo reforma vyko nepakankamai nuosekliai, konstatuoja kontrolieriai“	
	„Daugėja privačių mokyklų“		„l/d „Varpelis“ antrinės žaliavos virsta žaisliukais“	

				l/d „Eglutė“ projektas „Mano draugas – augintinis“
				„Klevelio“ vaikučių koncertas tarptautiniai šeimos diena“
				„Tvarkomos dar trys ikimokyklinės įstaigos“
				„Šiandien gimusiajam užtrenktos darželio durys“
				„Nori į darželį – paklok „asfaltą““
				„L/d „Gluosnis“ poezijos rytmetys“
				„Regos centre – vakaronė Advento belaukiant“
				„L/d. „Eglutė“ 20-mečiui – šventinis koncertas“
Gimstamumas	„Iššūkis – auginti vaiką“			„Irena Ramaneckienė „Dabar gimstantiems vaikams, studentišškai sakant – šakės“
Finansai	„6 milijonus litų per mėnesį lietuviai skiria vaikų ateičiai“	„Keičiasi išmokų vaikams tvarka“		„Nuo sausio 1 dienos palankesnės sąlygos auginti vaikus“
				„Daugiavaikėms motinoms skirta po 3 tūkst. Litų“
				„Siūloma neįskaičiuoti į šeimos pajamas išmokų vaikui“
				„Vaikus auginančiom šeimoms bus taikomos mokesčių lengvatos“
				„rengiamasi nemokamam vaikų maitinimui“
				„Už pamečiui gimusius vaikus – dvi pašalpos“
				„Didinsvienkartines išmokas gimusiems ar įvaikintiems

			vaikams“	
			„Milijonai švaistomi vaikams iš kaimo“	

ANKETA TĖVELIAMS

Gerb. Tėveliai,

Šiaulių Universiteto Socialinių mokslų fakulteto magistrantė, Ilona Stonkutė, atlieka tyrimą, kurio **tikslas** – išanalizuoti ikimokyklinės įstaigos galimybes organizuojant tėvų švietimą. Prašyčiau nuoširdžiai ir atvirai atsakyti į klausimus. Jūsų nuomonė padės mums tobulinti organizuojant tėvų švietimą. Anketa yra **anoniminė** – savo vardo ir pavardės rašyti nereikia.

1. Lytis:

- Moteris
- Vyras

3. Ar dirbate:

- Taip
- Ne

2. Jūsų išsilavinimas:

- Vidurinis;
- Spec. vidurinis
- Aukštesnysis
- Aukštasis neuniversitetinis
- Aukštasis

4. Jūsų uždarbis per mėnesį siekia:

- a. iki 1000 Lt
- b. nuo 1000 iki 1500 Lt
- c. nuo 1500 iki 2000 Lt
- d. 2000 ir daugiau Lt

5. Iš ko jūs gaunate daugiausia informacijos darželyje apie savo vaiką? (Iš ten, kur gaunate daugiausia informacijos pažymėkite vienetu, iš kur mažiausiai - 6).

- a. Tėvų susirinkimai;
- b. Pokalbiai telefonu su pedagogu;
- c. Individualūs pokalbiai;
- d. Susitikimas su specialistais (psichologais, medikais, logopedais);
- e. Iš savo vaiko;
- f. Dalyvaudamas bendruose renginiuose, šventėse;

6. Koku būdu Jūs dar norėtumėte gauti informacijos apie savo vaiką?

.....

7. Jeigu jūs susiduriate su auklėjimo problemomis jūs pirmiausia pagalbos kreipiatės:

- Ieškau straipsnių knygose;
- Kreipiuosi į specialistus pagalbos;
- Į kaimynus;
- Į grupėje dirbančius pedagogus;
- Nieko nedarau.
- Kita (įrašykite) _____

8. Jeigu būtų konsultavimo paslaugos įvairias vaiko ugdymo, auklėjimo klausimais, ar jūs jomis naudotumėtes:

- Žinoma;
- Kartais;
- Tokių paslaugų nereikia;

9. Jeigu jūs naudotumėte šiomis paslaugomis, tai kokiomis temomis norėtumėte konsultuotis?

- medicinos;
- auklėjimo;
- ugdymo;
- psichologijos
- kita (įrašykite) _____

10. Tėvų konsultavimo paslaugomis jums naudotis būtų patogiau:

- Darželyje;
- Įvairiuose konsultavimo punktuose esančiuose mieste;
- Vaikų poliklinikoje;
- Kitur (įrašykite) _____

11. Ar jūs dažnai domitės kaip vaikas praleido dieną?

- Visada;
- Dažnai;
- Kartais;
- Retai;
- Niekada.

12. Ar dalyvaujate ikimokyklinėje įstaigoje organizuojamuose renginiuose, šventėse?

- Visada;
- Dažnai;
- Retai;
- Labai retai;
- Niekada.

13. Ar yra galimybė siūlyti idėjas jūsų vaiko lankomos grupės gyvenime?

- Taip;
- Ne;
- Nežinau;

14. Bendrai organizuojant renginius, išvykas jūs buvote:

- Stebėtojai;
- Organizatoriai;
- Dalyviai;
- Organizatoriai ir dalyviai;
- Kita (įrašykite)

15. Jeigu tektų iš naujo rinktis ikimokyklinę įstaigą, ar vestumėte į tą pačią įstaigą?

- Taip;
- Ne;
- Nežinau.

16. Jūsų pasiūlymai, idėjos gerinant tėvų švietimą ikimokyklinėje įstaigoje?

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU UŽ JŪSŲ SUGAIŠTĄ LAIKĄ !